

MINISTARSTVO KULTURE

**PROGRAM ZAŠTITE I OČUVANJA KULTURNIH DOBARA ZA 2014.
GODINU**

Cetinje, decembar 2013.godine

SADRŽAJ

I UVOD.....	3
II ISTRAŽIVANJA.....	5
III INTEGRALNA ZAŠTITA, VALORIZACIJA I REVALORIZACIJA.....	9
IV KONZERVATORSKI PROJEKTI I SPROVOĐENJE KONZERVATORSKIH MJERA	10
V EDUKACIJA, DOEDUKACIJA STRUČNOG KADRA.....	16
VI POPULARIZACIJA I PREZENTACIJA KULTURNE BAŠTINE.....	18
VII OTKUP MUZEJSKIH PREDMETA, KNJIGA, FILMSKE GRAĐE ZA POPUNJAVANJE KINOTEČKOG FONDA I MUZEJSKIH I BIBLIOTEČKIH ZBIRKI	22
VIII TEHNIČKO-TEHNOLOŠKO OSAVREMENJAVANJE.....	23
IX REZIME	26

I UVOD

Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2014.godinu donosi se u skladu sa članom 128 Zakona o zaštiti kulturnih dobara, Nacionalnim programom razvoja kulture 2011-2015 i Programom rada Vlade Crne Gore za 2014. godinu.

Cijeneći da je kulturna baština, prepoznata kao važan faktor nacionalne identifikacije, koja predstavlja prioritet svih savremenih državnih politika, Programom zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2014.godinu (u daljem tekstu: Program zaštite i očuvanja), planirana je podrška, finansiranje i sufinansiranje programa i projekata od značaja za ostvarivanje javnog interesa u oblasti kulturne baštine Crne Gore, tj., realizaciju projekata i programa iz oblasti konzervatorske, muzejske, bibliotečke, arhivske i kinotečke djelatnosti, a naročito za:

- valorizaciju i revalorizaciju pokretnih, nepokretnih i nematerijalnih kulturnih dobara, koja je od opšteg interesa i ima za cilj unaprjeđenje kulturnih dobara kroz očuvanje kulturne raznolikosti, unaprjeđenje stanja kroz utvrđivanje i provjeru kulturnih vrijednosti, radi njihove valorizacije i revalorizacije u cilju njihovog prenošenja budućim generacijama u autentičnom obliku;
- izradu elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti, u cilju utvrđivanja kulturne vrijednosti dobara, na osnovu istraživačkih nalaza i drugih relevantnih dokaza o svojstvima i osobenostima dobra i donošenje stručnog stava o njihovoj valorizaciji;
- vršenje konzervatorskih i arheoloških istraživanja, u skladu sa članom 80 Zakona o zaštiti kulturnih dobara, u cilju otkrivanja, identifikacije, dokumentovanja i proučavanja kulturnih dobara, utvrđivanja i sprovođenja mjera zaštite, kao i širenja i produbljivanja stručnih i naučnih saznanja o njima;
- izradu konzervatorskih projekata kulturnih dobara, u cilju sprovođenja konzervatorskih mjera na kulturnim dobrima, a na osnovu prethodno izvršenih istraživanja;
- sprovođenje odgovarajućih konzervatorskih mjera na kulturnim dobrima u skladu sa članom 94 Zakona o zaštiti kulturnih dobara;
- izradu menadžment planova zaštićenih kulturno-istorijskih cjelina, područja i lokaliteta, kao i područja kojima se kroz jačanje koordinacije svih struktura društva obezbjeđuje adekvatna zaštita i pravilno upravljanje kulturnom baštinom;
- izradu studija zaštite kulturne baštine za potrebe planskih dokumenata kojima se obezbjeđuje odgovarajuća zaštita kulturne baštine i njene zaštićene okoline, kao i ambijentalnih vrijednosti zaštićenih urbanih i ruralnih cjelina i naselja;
- podizanje svijesti o vrijednostima kulturne baštine i stvaranje ambijenta za razumijevanje uloge i mjesta kulturne baštine u kulturnom, turističkom i ekonomskom razvoju, kao i obezbjeđivanje dostupnosti kulturnih sadržaja licima s posebnim potrebama, (okrugli stolovi, radionice, naučni i stručni skupovi, izložbe, promo materijal, izrada i štampanje stručnih i naučnih publikacija iz oblasti kulturne baštine), u cilju širenja saznanja o vrijednostima i značaju kulturne baštine;

- otkup predmeta za popunjavanje muzejskih i bibliotečkih zbirki i kinotečkih fondova, u cilju obogaćivanja i valorizovanja brojnih muzejskih i bibliotečkih zbirki, koji se čuvaju u opštinskim i nacionalnim muzejima i bibliotekama i filmskim fondovima Crnogorske kinoteke;
- jednokratnu pomoć edukacije i doedukacije stručnjaka iz oblasti kulturne baštine, u cilju praćenja i implementacije savremenih standarda iz oblasti zaštite i očuvanja kulturnih dobara, radi unaprjeđenja stanja i vrijednosti svih vrsta kulturnih dobara;
- tehničko i tehnološko osavremenjavanje ustanova iz oblasti kulturne baštine, radi primjene savremenih tehnika i tehnologija u cilju što bolje i efikasnije zaštite i očuvanja kulturnih dobara.

Cijeneći da je jedan od glavnih ciljeva Nacionalnog programa razvoja kulture, ravnomjerni razvoj kulture na teritoriji cijele Crne Gore, u cilju organizovane zaštite, Programom zaštite i očuvanja obuhvaćeni su projekti namijenjeni očuvanju, zaštiti, valorizaciji, prezentaciji i popularizaciji kulturne baštine na teritoriji cijele države.

Uvažavajući značaj opštinskih ustanova kulture u procesu zaštite, očuvanja, valorizacije, prezentacije i popularizacije kulturne baštine, Ministarstvo kulture je i ove godine obavijestilo sve javne ustanove iz oblasti kulturne baštine, da prijedlogom projekata učestvuju u kreiranju Programa zaštite i očuvanja.

Programom zaštite i očuvanja obuhvaćeni su projekti, koje su dostavile opštinske javne ustanove koje vrše muzejsku, bibliotečku i arhivsku djelatnost, a imaju za cilj zaštitu, očuvanje, valorizaciju i prezentaciju kulturnih dobara, kao i projekti nacionalnih javnih ustanova i organa državne uprave iz oblasti kulturne baštine, koji se odnose na zaštitu, očuvanje i valorizaciju kulturnih dobara, zbirki, fondova od nacionalnog značaja, kao i unaprjeđenje uslova za primjenu zakona iz oblasti kulturne baštine.

Zakonom o zaštiti kulturnih dobara, član 128, propisano je da se sredstva za realizaciju projekata predviđenih godišnjim programom zaštite i očuvanja kulturnih dobara obezbjeđuju iz sredstava opštih prihoda Budžeta Crne Gore i namjenskih sredstava od rente za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara.

Program zaštite i očuvanja će se finansirati iz budžetskih sredstava Ministarstva kulture za 2014. godinu, program 1381 - Kulturna baština, sa pozicija: 4147 - Konsultantske usluge, projekti i studije, 4416 - Izdaci za investiciono održavanje i iz namjenskih sredstava sa pozicija: 4147 - Konsultantske usluge projekti i studije, i 4416 - Izdaci za investiciono održavanje.

Programom za 2014.godinu podržani su projekti iz oblasti konzervatorske, muzejske, bibliotečke, arhivske i kinotečke djelatnosti, a koje će realizovati nacionalne i lokalne javne ustanove i organi državne uprave iz oblasti kulturne baštine, u ukupnom iznosu od **1,113,842.80€**

II ISTRAŽIVANJA

Arheološka i konzervatorska istraživanja

Programom zaštite i očuvanja za 2014.godinu, obuhvaćeno je **trinaest** lokaliteta na kojima će se izvršiti arheološka i konzervatorska istraživanja.

1. Naziv projekta: „Putevi kontinuiteta“

- A. Istraživanje praistorijskih lokaliteta
- B. Istraživanje antičkih lokaliteta
- C. Istraživanje ranosrednjevjekovnih i srednjevjekovnih utvrđenja od VI – XV vijeka

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Narodni muzej Crne Gore

Subjekti saradnje: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore, Uprava za zaštitu kulturnih dobara i lokalne ustanove iz oblasti kulturne baštine

Rok: Petogodišnji projekat: 2012 - 2016

Potrebna sredstva: 522.630,00 €

Potrebna sredstva u 2014.godini: 183,500.00€

Obrazloženje: Nastavak višegodišnjeg projekta, započet Programom zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2012. godinu. Cilj projekta je da se petogodišnjim istraživanjima prikupi dovoljno informacija koje bi bile osnov za definisanje kontinuiranog života i naseljavanja na teritoriji centralne Crne Gore, od najstarije praistorije do danas. Ciljanim istraživanjem poznatih, vrlo značajnih arheoloških nalazišta dobiće se određen broj podataka iz različitih vremenskih perioda, čime će se dati veliki doprinos daljim naučnim, arheološkim i konzervatorskim istraživanjima, kao i zaštiti kulturnih dobara Crne Gore. Publikovanjem, prezentovanjem i dostupnošću građe, stručnoj i široj javnosti biće, u velikoj mjeri, razriješene određene nepoznanice iz kulturno-istorijske prošlosti Crne Gore. Projekat „Putevi kontinuiteta“ ima za cilj animaciju i angažovanje većeg broja stručnjaka iz oblasti arheologije i konzervacije, a na osnovu publikovanih rezultata i stručnjaka iz drugih oblasti (istorija, istorija umjetnosti, etnologija, fizička antropologija ...). Jedan od glavnih ciljeva je prikupljanje artefakata za obogaćivanje muzejskog fonda za kvalitetnu stalnu muzejsku postavku Arheološkog muzeja Crne Gore.

Projekat je značajan iz više razloga :

- Obuhvata u jednom turnusu istraživanje centralnog dijela Crne Gore u kojem je najveća koncentracija neistraženih lokaliteta.
- Revalorizacija i revitalizacija jednog broja kulturnih dobara od nacionalnog značaja.
- Dobijanje velikog broja podataka iz kulturne prošlosti Crne Gore.
- Izrada stručnih publikacija.

A. ISTRAŽIVANJE PRAISTORIJSKIH LOKALITETA

Crvena Stijena - Druga sezona arheološka i i konzervatorska istraživanja u okviru ovog projekta

Predviđeno 60 dana

Iskopavanja na Crvenoj Stijeni su vršena pod rukovodstvom Alojza Benca i Đura Baslera, od 1955. do 1964. godine. Ovaj rad je pominjan u brojnim člancima i veoma značajnoj monografiji (Basler 1975. god.), zahvaljujući kojima je Crvena Stijena postala poznata u arheološkom svijetu. Tokom 40 godina, od tog značajnog istraživanja, desila su se mnoga dostignuća u geologiji, arheologiji, paleozoologiji i paleobotanici, koja su otvorila put ka velikim novim mogućnostima otkrivanja novih informacija sa arheoloških nalazišta. Ove nove mogućnosti, kada se primijene na iskopavanje toliko kompletnog i dugog kontinuiteta kakav posjeduje Crvena Stijena, bez sumnje će pomoći razumijevanju mnogih otvorenih problema iz arheoloških perioda paleolita, ranoholocena i početaka neolita. Nova reviziona istraživanja su započeta 2004.godine, u saradnji sa Univerzitetom iz Mičigena. Rezultati novih istraživanja su publikovani u poznatom časopisu Eurasian Prehistory 2009.godine. Za pretpostaviti je da će istraživanja Crvene Stijene trajati više decenija.

Nastavak arheoloških istraživanja jednog od najznačajnijih praistorijskih lokaliteta u Evropi, u 2014. godini podrazumijevaće i sprovođenje aktivnosti kojima će se poboljšati stanje pristupnog puta ovom kulturnom dobru, i omogućiti njegova veća dostupnost, a sve u cilju adekvatne popularizacije i prezentacije. Ove aktivnosti realizovaće se u saradnji sa Opštinom Nikšić, za šta će biti opredijeljena posebna sredstva.

Arheološka i konzervatorska istraživanja tumula - Zoganje Ulcinj

Predviđen 21 dan

Lokalitet se nalazi u mjestu Zoganje, na 5km udaljenosti od Opštine Ulcinj. Arheološki i konzervatorski tretman doživio je 1978.godine, kada je otkriven jedan tumul koji se trenutno nalazi u veoma lošem stanju.

Arheološka i konzervatorska istraživanja 2 (dva) praistorijska tumula na području Danilovgrada

Predviđeno 30 dana

Na prostoru opštine Danilovgrad registrovan je veliki broj tumula, a naročito na prostoru Frutak i Skadarski basen. S obzirom na stepen istraženosti ove vrste najbrojnijih i ujedno najugroženijih spomenika sahranjivanja u praistoriji, od eneolita do dolaska Rimljana, očekuje se da će istraživanja u 2014. godini dati za rezultat veći broj pokretnih arheoloških nalaza.

B. ISTRAŽIVANJE ANTIČKIH LOKALITETA

Antička sjeverna i zapadna nekropola na Duklji od I- IV - Treća sezona istraživanja u okviru ovog projekta

Predviđeno 40dana

Istraživanja su pokazala da se radi o sjevernoj i zapadnoj nekropoli antičkog grada. Pošto ovaj prostor nije dovoljno istražen neophodno je sprovesti istraživanja na što je moguće širem prostoru. Dobijeni rezultati će svakako dati novu dimenziju prošlosti Duklje i služiti u svrhu kompariranja podataka sa nekropolom iz Riječana, a naročito sa rezultatima jugoistočne i sjeverozapadne nekropole Duklje.

Istraživanja antičkog lokaliteta Riječani, Opština Nikšić - Nastavak arheoloških istraživanja, izrada konzervatorskog projekta i početak konzervatorskih radova.

Predviđeno 40 dana

Dosadašnja istraživanja Riječana pokazala su, osim do sada poznate rimske stanice "Saltua", otkriveni ostaci antičkih građevina i građevina iz doba helenizma, što je otvorilo prostora za dalja istraživanja i otkrića novih saznanja o ovom lokalitetu.

C. ISTRAŽIVANJE RANOSREDNJEVIJEKOVNIH I SREDNJEVIJEKOVNIH UTVRĐENJA OD VI - XV VIJEKA

Srednjevjekovni grad Svač - Nastavak arheoloških istraživanja, izrada konzervatorskog projekta i početak sveobuhvatnih konzervatorskih radova.

Predviđeno 40 dana

Svač, kao jedan od najpoznatijih srednjevjekovnih gradova u Crnoj Gori, prije istraživanja vršenih u 2012. godini, samo je jednom istraživao, i to 1985. godine, kada su sprovedena sondažna iskopavanja i fokusirala su se na nekoliko tačaka u gradu. U 2014. godini planiran je nastavak sistematskih istraživanja i izrada konzervatorskog projekta i početak konzervatorskih radova na otkrivenim arhitektonskim ostacima većeg broja objekata u okviru lokaliteta.

Đuteza

Previđeno 30 dana

Brdo Đuteza sa fortifikacionim sklopom iz IV-II vijeka prije nove ere i ranovizantijskom fazom sa potkovičastim kulama, od kojih je jedna, flankirana uz jugoistočni zid prilično velikih dimenzija, veoma je važan aspekt u razumjevanju defanzivnog sklopa Dukljanske episkopije do provale avarskih populacija na početku VII vijeka. Takođe, treba pretpostaviti da je ovdje jedno od utvrđenih mjesta u periodu od IX-XI vijeka. Grad ima svoju ilirsku fazu, na kojoj je sagrađen, i koja će arheološkim istraživanjima takođe dati odgovore na mnoga pitanja o vremenu pred totalni krah ilirske države, nakon potpisivanja kapitulacije u Skadru 168.god.p.n.e. Potrebno je postaviti nekoliko sonde uz potkovičaste kule; istražiti unutrašnjost velike kule i sagledati njen odnos (sa spoljnim ulazom) prema cijelom sklopu, tj. razdvojiti graditeljske faze. Postavljanjem sonde u unutrašnjosti svakako bi se došlo do otkrivanja cijelog crkvenog objekta i drugih pomoćnih objekata. Takođe, potrebno je napraviti detaljno snimanje fortifikacije, arheologiju arhitekture.

- 2. Naziv aktivnosti:** Podvodno-arheološka rekognosciranja priobalnog dijela Skadarskog jezera

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JP Kulturni Centar Bar-Zavičajni muzej

Subjekt saradnje: Zavičajni muzej Ulcinj

Potrebna sredstva: 4,000,00 €

Obrazloženje: Projekat ima nesumnjivo veliki nacionalni interes. On započinje novo istraživačko poglavlje za koje do sada nije postojao interes. Na taj način Crna Gora je ušla u skupinu zemalja koji valorizuju svoje nasljeđe ispod površine jezera. Skadarsko jezero je riznica kultura svih epoha, a njegova veoma loša proučenost (pa i

ona na kopnu) predstavlja problem u rješavanju nekih veoma važnih naučnih pitanja koja su od ogromnog značaja za crnogorsku nacionalnu istoriju i arheologiju. Veliko interesovanje vlada za praistoriju ovog kraja, za palafitsku arheologiju i proučavanje najranijih ribarskih zajednica među naučnom javnosti u svijetu.

3. Naziv aktivnosti: Utvrđenje „Izlit“

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Zavičajni muzej „Ganića kula“ Rožaje

Subjekt saradnje: JU Polimski muzej - Berane

Potrebna sredstva: 15,000,00 €

Obrazloženje: Projekat se odnosi na arheološka i konzervatorska istraživanja ostataka jedinog utvrđenja koje se nalazi u neposrednoj blizini grada, što mu daje izuzetan značaj, kao i utvrde iz vremena turske dominacije.

4. Naziv aktivnosti: Arheološko istraživanje srednjevjekovnog rudnika Brskovo

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Polimski muzej - Berane

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 18,000,00 €

Obrazloženje: Radi se o prvom ozbiljnom projektu istraživanja, valorizacije i prezentacije kulturnih dobara koja se nalaze na prostoru Opštine Mojkovac. Adekvatnom valorizacijom i primjenom konzervatorskih mjera vrši se prezentacija i valorizacija kulturnog nasleđa ove opštine, a samim tim i kulturne baštine Crne Gore. Pored istraživanja projektom se planiraju budući sadržaji i namjena kulturnog dobra u održivom turističkom razvoju ovoga kraja.

5. Naziv aktivnosti: Podvodno istraživanje Risanskog akvatorija

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore - Cetinje

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 7,000,00 €

Obrazloženje: Ovim projektom će se nakon tipizacije potvrditi da je podvodno blago Crne Gore neraskidivi dio lanca mediteranskih plovih puteva i kultura.

6. Naziv aktivnosti: Sistematska arheološka istraživanja u Risnu i izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na ostacima antičkog grada

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore - Cetinje

Subjekt saradnje: Univerzitet u Varšavi

Potrebna sredstva: 20,000,00 €

Obrazloženje: Arheološki lokalitet Carine jedan je od najznačajnijih lokaliteta u Crnoj Gori. Sama činjenica da je nalazište bogato arhitektonskim ostacima antičkog grada i pokretnim fondom, te da je na njemu pronađena ostava sa 4660 novčića ilirskog kralja Balajosa, kao najbrojnije pojedinačno otkriće tog tipa u Evropi,

dovoljna je činjenica za nastavak ovih sistematskih istraživanja, koja traju već punih trinaest godina.

7. Naziv aktivnosti: Rekognosciranje crnogorskog podmorja

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore - Cetinje

Subjekt saradnje: RPM Nautical Foundation i Regionalni centar za obuku ronilaca, podvodno razminiranje, pružanje pomoći, spašavanje i kontrolu na moru

Potrebna sredstva: 5,000,00 €

Obrazloženje: Rekognosciranje crnogorskog podmorja je jedini način da se utvrdi tačan broj podvodnih lokaliteta i kulturnih dobara. To je početna faza u razvoju crnogorske podvodne arheologije, nakon čijeg završetka će se znati precizan broj i prioriteti u podvodnom istraživanju našeg podmorja.

III INTEGRALNA ZAŠTITA, VALORIZACIJA I REVALORIZACIJA

Programom zaštite i očuvanja za 2014.godinu, za potrebe izrade elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti pokretnih i nepokretnih kulturnih dobara, dovršiće se realizacija poslednje faze Projekta "Revalorizacija kulturnih dobara Crne Gore". Shodno navedenom, ovogodišnjim programom podržana je realizacija **četiri** projekta u navedenoj oblasti.

1. Naziv aktivnosti: Revalorizacija pokretnih i nepokretnih kulturnih dobara - nastavak implementacije Projekta "Revalorizacije kulturnih dobara Crne Gore"

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Uprava za zaštitu kulturnih dobara

Subjekt saradnje: Lokalne samouprave i institucije iz oblasti kulturne baštine

Potrebna sredstva: 170,000.00€

Obrazloženje: Ministarstvo kulture i Uprava za zaštitu kulturnih dobara, su 2013. godine ušli u implementaciju Projekta "Revalorizacija kulturnih dobara Crne Gore sa Akcionim planom implementacije", čiji je sastavni dio stručno postavljeni koncept Elaborata o revalorizaciji pokretnih i nepokretnih kulturnih dobara. Za realizaciju Projekta formirano je oko 50 stručnih timova, u kojima je angažovano više od 250 stručnjaka iz oblasti kulturne baštine, konzervatora-restauratora, arhitekata, arheologa, istoričara umjetnosti, etnologa i istoričara.

2. Naziv aktivnosti: Sufinansiranje aktivnosti iz oblasti integralne zaštite

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturnih dobara i institucije iz oblasti kulturne baštine

Subjekt saradnje: Lokalne samouprave i institucije iz oblasti kulturne baštine

Potrebna sredstva: 20,000,00 €

Obrazloženje: U procesu izrade planske dokumentacije od posebnog značaja je integralni pristup zaštite kulturne baštine, i u tom smislu je neophodno pripremati studije zaštite kulturnih dobara i menadžment planove, kojima se definišu valorizacija, zaštita i promovisanje kulturnih vrijednosti, utvrđuje dugoročna strategija obnove i upravljanja zaštićenim kulturnim dobrima sa mehanizmima i nosiocima realizacije planiranih aktivnosti i načina vršenja monitoringa ostvarivanja.

3. **Naziv aktivnosti:** Valorizacija objekata sa potencijalnim kulturnim vrijednostima

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturnih dobara i institucije iz oblasti kulturne baštine

Subjekt saradnje: Lokalne samouprave i institucije iz oblasti kulturne baštine

Potrebna sredstva: 20,000,00 €

Obrazloženje: Projekat podrazumijeva valorizaciju pokretnih, nepokretnih i nematerijalnih dobara sa potencijalnom kulturnom vrijednošću, pri čemu će poseban akcenat biti dat objektima arhitekture XX vijeka i nematerijalnim dobrima.

4. **Naziv aktivnosti:** Menadžment plan Duklja

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Muzej i galerije Podgorica

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 12,000.00€

Obrazloženje: Kroz ovaj projekat će se prikupiti sva postojeća dokumentacija o ovom, izuzetno značajnom antičkom lokalitetu, i dati smjernice za dalje aktivnosti na kontinuiranoj zaštiti, prezentaciji i valorizaciji.

IV KONZERVATORSKI PROJEKTI I SPROVOĐENJE KONZERVATORSKIH MJERA

Programom zaštite i očuvanja za 2014. godinu, obuhvaćena su **dvadeset i dva** projekta.

1. **Naziv aktivnosti:** Sprovođenje konzervatorskih mjera na zaštićenim nepokretnim kulturnim dobrima, spomen-obilježjima

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: SUBNOR, Centar za konzervaciju i arheologiju, Uprava za zaštitu kulturnih dobara i lokalne ustanove iz oblasti kulturne baštine

Subjekt saradnje: Organi lokalne uprave

Potrebna sredstva: 200,000€

Obrazloženje: Projektom je predviđena konzervacija spomen - obilježja na teritoriji osam opština: to: Andrijevica, Berane, Bijelo Polje, Kolašin, Mojkovac, Podgorica,

Cetinje, Danilovgrad i Nikšić. Realizaciji projekta doprinijela je i priprema elaborata o revalorizaciji kulturne vrijednosti nepokretnih kulturnih dobara, spomen obilježja, koja su tretirana ovim projektom, što je značajno doprinijelo valorizaciji, popularizaciji i trajnoj memoriji značajnih događaja i ličnosti istorijske prošlosti pomenutih opština, i sveukupno Crne Gore.

2. Naziv aktivnosti: Utvrđenje Samograd

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Polimski muzej - Berane

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 30,000,00 €

Obrazloženje: Radi se o prvom ozbiljnom projektu istraživanja, valorizacije i prezentacije kulturnih dobara koja se nalazi na teritoriji Opštine Bijelo Polje. Realizacijom projekta promoviše se i štiti kulturno nasleđe opštine, a samim tim i valorizuje kulturna baština Crne Gore. Pored istraživanja biće formiran i međunarodni kamp za obuku mladih ljudi na polju istraživanja i primjene konzervatorskih mjera nad kulturnim dobrima Crne Gore.

3. Naziv aktivnosti: Izrada konzervatorskog projekta muzejskog fonda Zavičajnog muzeja Bijelo Polje

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Centar za djelatnosti kulture "V.B.Strunjo" Bijelo Polje, Zavičajni muzej

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 3,200,00 €

Obrazloženje: Ovaj Projekat je od velikog značaja za razvoj crnogorske kulturne baštine, obzirom da su sve zbirke Zavičajnog muzeja, a samim tim i cjelokupan muzejski fond, registrovani kao kulturno dobro. Muzejski fond koji čuva Zavičajni muzej u Bijelom Polju ima izuzetan značaj za društveni, istorijski i kulturni razvoj Crne Gore, i naroda ili manjinskih nacionalnih zajednica koji u njoj žive.

4. Naziv aktivnosti: Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na kulturnom dobru Medun

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Muzeji i galerije Podgorica

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 20,000,00 €

Obrazloženje: S društveno ekonomskog i opštekulturnog gledišta naučno istraživanje i sprovođenje konzervatorsko-restauratorskih mjera na kulturnom dobru Medun kao istorijsko-arhitektonskog kompleksa, predstavlja izuzetno značajan prilog u valorizaciji kulturne baštine Crne Gore. Kroz ovaj projekat će se prikupiti sva postojeća dokumentacija o lokalitetu, prezentovati rezultati prve tri faze radova i dati smjernice i predloge daljih aktivnosti na konačnoj zaštiti, prezentaciji i turističkoj valorizaciji. Svako istraživanje i tehnička zaštita ovog jedinstvenog kulturnog dobra u svijetlu njegove izuzetne vrijednosti doprinosi da

se, kroz planska i strateška dokumenta, optimalno iskoriste potencijali lokaliteta koji se nalazi u neposrednoj okolini Glavnog grada.

- 5. Naziv aktivnosti:** Ostaci antičke vile sa mozaicima Risna - Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na mozaicima, ostacima zidova i ostacima originalnih maltera
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Cetinje - Područno odjeljenje Kotor
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 9,200,00 €
Obrazloženje: Arheološki lokalitet - Ostaci antičke vile sa mozaicima, Risan, nalazi se u okviru zaštićenog područja Kotora, kulturnog dobra od nacionalnog i međunarodnog značaja. Očuvanje, zaštita i valorizacija lokaliteta je u skladu sa aktivnostima predviđenim Akcionim planom Menadžment plana prirodnog i kulturno-istorijskog područja Kotora, koji je usvojila Vlada Crne Gore na sjednici održanoj 29.11.2011. godine. Lokalitetom - antičke vile sa mozaicima u Risnu, upravlja Turistička organizacija Kotor. Ovo je jedini arheološki lokalitet, u Crnoj Gori, koji je valorizovan u turističke svrhe, čime je njegova uloga višeznačna, od edukativne do promotivne, pa i sam projekat očuvanja i zaštite lokaliteta ima poseban značaj za razvoj kako lokalne zajednice, tako i crnogorske kulturne baštine.
- 6. Naziv aktivnosti:** Konzervacija i restauracija ikonostasa ikona sa ikonostasa crkve Uspenja Bogorodice - Raičevići - Njeguši
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Centar za konzervaciju i arheologiju - Cetinje
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 7,000,00 €
Obrazloženje: Ovaj projekat je važan zbog očuvanja vrlo značajnog kulturnog dobra, što će doprinijeti upotpunjavanju kulturne i turističke ponude Crne Gore.
- 7. Naziv aktivnosti:** Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje mjera zaštite na predmetima iz likovnog fonda Galerije solidarnosti
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: OJU "Muzeji" - Kotor
Subjekt saradnje: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore
Potrebna sredstva: 2,000,00 €
Obrazloženje: Među predmetima u Galeriji Solidarnosti postoje predmeti koji svojim osobenostima imaju lokalni, nacionalni, ali i međunarodni karakter, a sama galerija je nastala poklonima svih umjetnika sa prostora bivše Jugoslavije. Stoga, realizacija projekta dobija na posebnom značaju.
- 8. Naziv aktivnosti:** Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje mjera zaštite na muzejskim predmetima u OJU "Muzeji" - Kotor
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: OJU "Muzeji" - Kotor

Subjekt saradnje: JU Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Potrebna sredstva: 5,000,00 €

Obrazloženje: Među predmetima u zbirkama Muzeja grada Perasta postoje predmeti koji svojim osobenostima imaju lokalni, nacionalni ali i međunarodni karakter, što njihovu konzervaciju čini jednom od prioriternih aktivnosti ovog muzeja.

- 9. Naziv aktivnosti:** Konzervacija i restauracija oštećene periodike iz Zbirke Montenegrina i 30 rukopisa

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Nacionalna biblioteka Crne Gore "Đurđe Crnojević"

Subjekt saradnje: Nije prepoznat.

Potrebna sredstva: 3,000,00 €

Obrazloženje: Stara periodika od izuzetnog značaja zauzima posebno mjesto u kulturno-istorijskom smislu jer obilježava kulturnu baštinu jednog naroda. Značaj ovog projekta ogleda se u očuvanju kulturne baštine kako bi ona bila sačuvana za buduće naraštaje.

- 10. Naziv aktivnosti:** Izrada kožnih i polukožnih poveza za stare i rijetke knjige i staru periodiku

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Nacionalna biblioteka Crne Gore "Đurđe Crnojević"

Subjekt saradnje: Nije prepoznat.

Potrebna sredstva: 5,000,00 €

Obrazloženje: Značaj projekta ogleda se u tome što će knjige koje su nakon konzervatorskog tretmana nepovezane i nalaze se u listovima, dobiti odovarajući povezu u cilju njigove zaštite i boljeg očuvanja.

- 11. Naziv aktivnosti:** Izrada konzervatorskog projekta i primjena konzervatorskih mjera na Rimskom mostu na Moštanici

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Potrebna sredstva: 30,000,00€

Obrazloženje: Cijeneći značaj kulturnog dobra Rimski most na Moštanici, te loše stanje u kojem se isto nalazi, ući će se u proceduru izrade Konzervatorskog projekta, što će za krajnji cilj imati sprovođenje konzervatorskih mjera na pomenutom kulturnom dobru.

- 12. Naziv aktivnosti:** Sprovođenje konzervatorskih mjera na Etnografskoj zbirci (tekstil) JU "Muzeji, galerija i biblioteka" Budva

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU "Muzeji, galerija i biblioteka", Budva

Subjekt saradnje: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore - Cetinje

Potrebna sredstva: 3,095,00 €

Obrazloženje: Nakon uspješno realizovanog projekta, muzejski predmeti će biti izloženi u stalnoj postavci naše ustanove. Isti će značajno obogatiti našu zbirku i samim tim doprinijeti edukaciji, kako šire, tako i stručne javnosti, posebno imajući u vidu da naš Muzej nije do sada posjedovao navedene muzejske predmete u svom vlasništvu.

13. Naziv aktivnosti: Konzervacija opreme ilirskog ratnika

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Centar za kulturu Nikšić

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 2,500,00 €

Obrazloženje: Konzervacija se odnosi na sadržaj grobnog nalaza ilirskog ratnika. U pitanju je kneževski grob (slučajni nalaz), u kojem su pronađena 23 primjerka oružja (koplja, šlem) i 14 ukrasnih predmeta.

14. Naziv aktivnosti: Projekat sanacije prilazne staze Medunskoj akropoli

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Muzeji i galerije Podgorica

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 3,000,00 €

Obrazloženje: Izuzetno je značajno sprovođenje konzervatorsko restauratorskih mjera na prilaznoj stazi kulturnog dobra Medun, a radi njegove adekvatne prezentacije.

15. Naziv aktivnosti: Konzervatorski projekat "Jusovača"

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Muzeji i galerije Podgorica

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 7,500,00 €

Obrazloženje: Izrada Projekta konzervacije kulturnog dobra "Jusovača" je neophodna da bi preduzeli mjere zaštite i valorizacije objekta koji je u ruševnom stanju. Projektom će se predvidjeti, nakon izvođenja konzervatorsko-restauratorskih mjera, buduća namjena i održivost kulturnog dobra.

16. Naziv aktivnosti: Konzervatorsko-restauratorski projekat na rekonstrukciji kamenog ukrasa trobrodne bazilike sa Gradine Martinića

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Centar za kulturu Danilovgrad

Subjekt saradnje: Zavičajni muzej Danilovgrad

Potrebna sredstva: 8,000,00 €

Obrazloženje: Značaj projekta se ogleda u kvalitetnom prezentovanju ovog objekta u cilju sveobuhvatnog sagledavanja još uvijek nedovoljno poznatog perioda iz crnogorske istorije i kulture.

17. Naziv aktivnosti: Memorijalni kompleks "Jasikovac"

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Polimski muzej - Berane

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 18,000,00 €

Obrazloženje: Implementacija projekta podrazumijevaće izradu konzervatorskog projekta, na osnovu kojeg će se sprovesti adekvatne konzervatorske mjere sanacije i revitalizacije memorijalnog kompleksa Jasikovac.

18. Naziv aktivnosti: Izrada konzervatorskog projekta i konzervatorske mjere otkrivenih ranohrišćanskih grobnica zapadne nekropole antičke Duklje

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore - Cetinje

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 15,000,00 €

Obrazloženje: Projekat ima izuzetan značaj za arheologiju i istoriju Crne Gore, naročito za proučavanje života u antičkoj Duklji, i razvoja hrišćanstva na ovim prostorima. Projekat je važan i zbog očuvanja i prezentacije ovog lokaliteta, kao i za upotpunjavanje naučne, kulturne, i turističke ponude Crne Gore.

19. Naziv aktivnosti: Uredjenje platoa i ogradjivanje kompleksa Muzeja

Realizator: JU Zavičajni muzej "Ganića kula" Rožaje

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 15,000.00 €

Obrazloženje: Značaj projekta se ogleda u činjenici da bi nakon njegove implementacije, JU Zavičajni muzej "Ganićakula" Rožaje mogao biti uvršten u glavnu turističku ponudu Rožaja i širu turističku ponudu Crne Gore.

20. Naziv aktivnosti: Kula Balšića

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Centar za kulturu Ulcinj

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 2,500,00 €

Obrazloženje: Projekat podrazumijeva izradu konzervatorskog projekta na predmetnom kulturnom dobru, u cilju očuvanja, popularizacije i valorizacije istog.

21. Naziv aktivnosti: Zgrada biše episkopije - današnji Etnografski muzej

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Centar za kulturu Ulcinj

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 2,500,00 €

Obrazloženje: Izradom konzervatorskog projekta i sprovođenjem konzervatorskih mjera, doprinijeće se zaštiti i očuvanju zgrade Etnografskog muzeja u Ulcinju.

22. Naziv aktivnosti: Izrada konzervatorskog projekta za Carev most

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 20,000,00 €

Obrazloženje: Kako je ocijenjeno da Carev most u Nikšiću posjeduje potencijalne kulturne vrijednosti koje su izgradnjom objekata u njegovoj neposrednoj okolini znatno ugrožene, Uprava za zaštitu kulturnih dobara je, u skladu sa Zakonom o zaštiti kulturnih dobara pokrenula postupak i ovo dobro stavila pod prethodnu zaštitu. Cijeneći značaj i stanje ovog dobra neophodna je izrada konzervatorskog projekta, nakon čega će se pristupiti sprovođenju konzervatorskih mjera.

V EDUKACIJA, DOEDUKACIJA STRUČNOG KADRA

Programom zaštite i očuvanja za 2014.godinu, obuhvaćeno je **šest** projekata koje će sprovesti institucije za potrebe edukacije i doedukacije stručnog kadra.

1. Naziv aktivnosti: Upotreba programske opreme COBISS2/Serijske publikacije i Upotreba programske opreme COBISS3/katalogizacija

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Narodna biblioteka „Stevan Samardžić“, Pljevlja

Subjekt saradnje: Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“, Cetinje i Narodna biblioteka Srbije

Potrebna sredstva: 695,00 €

Obrazloženje: Cjelokupna elektronska obrada knjižnog fonda u COBISS.CG. Biblioteka „Stevan Samardžić“ Pljevlja, je među prvim bibliotekama prešla na COBISS3/fond. Sve monografske publikacije su elektronski obrađene, tako da je fond dostupan svim kategorijama stanovništva, kao i pretraživanje drugih baza podataka. Serijske publikacije su značajan dio fonda Biblioteke (oko 15.000) i postoji potreba da se elektroni obrade.

2. Naziv aktivnosti: Stručno usavršanje bibliotekara za rad u platformi COBISS3, kao i COBISS2 Serijske publikacije i COBISS2 Bibliografije

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Kulturni centar „Nikola Đurković“ - Gradska biblioteka i čitaonica Kotor

Subjekt saradnje: Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ - Cetinje i Narodna biblioteka Srbije

Potrebna sredstva: 2,272,00 €

Obrazloženje: Nakon realizacije ovog projekta Gradska biblioteka i čitaonica Kotor će moći ravnopravno da pređe na platformu COBISS3, sa ostalim bibliotekama u Crnoj Gori i ostalim državama koje su u sistemu COBISS net-a. Svi novi servisi biće dostupni korisnicima i objavljeni u lokalnim medijima i na sajtu biblioteke. Na ovaj

način Gradska biblioteka i čitaonica Kotor će aktivno učestvovati u čuvanju, istraživanju i promociji naše baštine.

3. Naziv aktivnosti: Osposobljavanje bibliotekara i knjižničara za rad u COBISS-u 3

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Narodna biblioteka "Radosav Ljumović" Podgorica

Subjekt saradnje: Nacionalna biblioteka Crne Gore „Đurđe Crnojević“ Cetinje

Potrebna sredstva: 615,00 €

Obrazloženje: Doedukacijom bibliotekara-katalogizatora i knjižničara Biblioteke, angažovanih na radu u sistemu COBISS, doprinosi se razvoju bibliotečko-informacione djelatnosti u Crnoj Gori. Neophodnim praćenjem softverskih inovacija dobijaju se kadrovi, koji mogu odgovoriti složenim poslovima, koji se temelje na evropskim standardima.

4. Naziv aktivnosti: Međunarodna ljetnja škola konzervacije mozaika Stobi 2014

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Muzeji i galerije Podgorica

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 1.040,00 €

Obrazloženje: Učešće na Međunarodnoj ljetnjoj školi konzervacije mozaika omogućuje dodatnu edukaciju konzervatora iz JU Muzeji i galerije Podgorice, za nove tehnologije i metode u konzervaciji mozaika, koje će moći primijeniti prilikom rada na arheološkom lokalitetu Duklja, i drugim lokalitetima na kojima istraživanja sprovodi JU Muzeji i galerije Podgorice.

5. Naziv aktivnosti: Edukacija i doedukacija stručnog kadra u oblasti zaštite kulturne baštine

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Nacionalna biblioteka Crne Gore "Đurđe Crnojević"

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 2,000,00 €

Obrazloženje: Značaj razvijanja sposobnosti stručnjaka u Nacionalnoj biblioteci za uspješno pripremanje i upravljanje projektima održivog opisivanja, korišćenja i zaštite kulturne baštine je širenje informacija o važnosti kulturne baštine kao razvojnog resursa, njeno selektovanje, inventarisanje, opisivanje i prezentovanje javnosti.

6. Naziv aktivnosti: Edukacija i doedukacija stručnog kadra u oblasti zaštite kulturne baštine

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Narodni muzej Crne Gore

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 2,000,00 €

Obrazloženje: Kontinuirana edukacija i doedukacija kadrova je od značaja za uspješnu implementaciju muzejske djelatnosti u skladu sa savremenim standardima.

VI POPULARIZACIJA I PREZENTACIJA KULTURNE BAŠTINE

Programom zaštite i očuvanja za 2014.godinu, obuhvaćeno je **sedamnaest** projekata u okviru kojih će se organizovati nacionalne i međunarodne manifestacije, prirediti i izdati publikacije, održati okrugli stolovi, prirediti izložbe i sl.

1. Naziv aktivnosti: Priprema publikacije "Barok Crne Gore"

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Narodni muzej Crne Gore

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 20,000,00 €

Obrazloženje: Publikacijom "Barok Crne Gore" biće dat sveobuhvatan prikaz ovog značajnog perioda u istoriji Crne Gore, čime će se značajno doprinijeti popularizaciji kulturne baštine ovog perioda.

2. Naziv aktivnosti: Izložba „Odškrinuta mornarska škrinja“

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Pomorski muzej Crne Gore Kotor

Subjekt saradnje: Ilija Mlinarević, Jelena Karadžić

Potrebna sredstva: 2,000,00 €

Obrazloženje: Mornarske škrinje su veoma važan segment materijalne kulturne baštine koja svakim danom sve više nestaje i propada. Treba ih zaštititi, valorizovati i tako im dati prioritet u kulturnom miljeu Boke Kotorske, a samim tim i značaj u crnogorskoj kulturnoj baštini.

3. Naziv aktivnosti: Sprovođenje konzervatorskih mjera i tehničko-tehnološko osavremenjavanje najstarijih televizijskih zbirki i medijska prezentacija nematerijalne kulturne baštine

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Radio televizija Crne Gore

Subjekt saradnje: Crnogorska kinoteka

Potrebna sredstva: 5,000,00 €

Obrazloženje: U Programskom arhivu RTCG čuvaju se autentična svjedočanstva o istoriji Crne Gore, značajnim ličnostima, političkim, društvenim, kulturnim, sportskim događajima, ali i o načinu života običnih ljudi, običajima, tradiciji, i zato imaju nespornan nacionalni značaj, posebno u promovisanju i očuvanju crnogorske kulturne baštine. U zbirkama RTCG postoji nekoliko dokumentarnih serijala, i više

pojedinačnih emisija posvećenih kulturnoj baštini, koji čekroz ovaj projekat biti prezentovani i valorizovani.

4. **Naziv aktivnosti:** Doclea u Knjaževini-Kraljevini Crnoj Gori - Istraživanje, zaštita i prezentacija - Publikovanje studije sa zbornikom dokumenata

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Istorijski institut Crne Gore

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 5,000,00 €

Obrazloženje: Publikovanje studije *Doclea u Knjaževini-Kraljevini Crnoj Gori* obogaćuje saznanja o najznačajnijem crnogorskom arheološkom lokalitetu i, putem bogate dokumentacione građe, nadomješćuje praznine nastale permanentnim uništavanjem i otuđivanjem arhitektonskih fragmenata, kamene plastike i sitnih nalaza. Bogata foto dokumentacija u studiji, na kojoj je zabilježena situacija na lokalitetu od 1890. godine, dragocjeno je svjedočanstvo i za buduća arheološka istraživanja Duklje.

5. **Naziv aktivnosti:** Digitalizacija antičkih natpisa Crne Gore

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Istorijski institut Crne Gore

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 3,500,00 €

Obrazloženje: Povezivanjem međunarodnih i naših istraživača, usaglašavanjem sa postojećim bazama i umrežavanjem svih relevantnih podataka na pravi način će se prikazati objedinjena antička kulturna baština Crne Gore, koja do sada nije adekvatno prezentovana.

6. **Naziv aktivnosti:** *Monumenta Montenegrina Vaticana* - Istraživanje dokumenata u Tajnom Vatikanskom arhivu

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Istorijski institut Crne Gore

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 20,000,00 €

Obrazloženje: Projekat *Monumenta Montenegrina* je sadržao prevode već publikovanih spisa, prevashodno salatinskog jezika. Ovaj projekat podrazumijeva stavljanje na uvid mnoštva dokumenata, do sada nepoznatih javnosti, takođe značajnih za našu prošlost.

7. **Naziv aktivnosti:** Pisani tragovi islamskog orijenta u muzejskim i arhivskim fondovima Crne Gore

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Istorijski institut Crne Gore

Subjekt saradnje: Muzejski i arhivski fondovi Crne Gore

Potrebna sredstva: 3,000,00 €

Obrazloženje: Rad na ovom projektu predstavljaće pokušaj i doprinos da orijentalno-islamski segment pismenosti bude tumačen kao neodvojivi dio razuđenih kolektivnih dostignuća crnogorske kulturne stvarnosti.

8. Naziv aktivnosti: Časopis „Glas“ – za kulturu i umjetnost u DAISY formatu

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Biblioteka za slijepe Crne Gore, Podgorica

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 8,725,80 €

Obrazloženje: Biblioteka za slijepe već tri godine izdaje časopis za kulturu i umjetnost, koji izlazi jednom mjesečno u DAISY formatu. Časopis je u dosadašnjem periodu obavljao nezamjenjivu ulogu - da čitaocima oštećenog vida u dostupnom formatu obezbijedi pristup informacijama od opšteg značaja u oblasti kulture i umjetnosti kod nas i u svijetu.

9. Naziv aktivnosti: Priprema dokumentarnog filma "Crna Gora i Veliki rat"

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Crnogorska kinoteka

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 16,000,00 €

Obrazloženje: "Crna Gora i Veliki rat" je dokumentarni film koji bi sažeto predstavio tog Prvog svjetskog rata, sa posebnim osvrtom na sudbinu Crne Gore u ratu, od Sarajevskog atentata 1914. godine do Podgoričke skupštine 1918. godine.

10. Naziv aktivnosti: Izložba ex libris-a iz Fonda JU Gradska biblioteka i čitaonica Herceg Novi

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Gradska biblioteka i čitaonica Herceg Novi

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 2,000,00 €

Obrazloženje: Organizovanje brojnih izložbi i predavanja u drugoj polovini XX vijeka u svijetu svjedoče veliko interesovanje za ex libris. Predloženi Projekat predstavlja priliku da se u formi izložbe i šira crnogorska javnost upozna sa ovom, među stručnjacima, ali i laicima, zanimljivom i veoma popularnom tematikom.

11. Naziv aktivnosti: Digitalizacija zavičajne zbirke Narodne Biblioteke u Bijelom Polju

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Centar za djelatnosti kulture V.B. Strunjo (Narodna Biblioteka Bijelo Polje)

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 3,000,00 €

Obrazloženje: Digitalizacijom zavičajnih fondova promoviše se i njeguje lokalna kulturna baština i historijsko nasljeđe. Ovaj projekat doprinosi promociji kulturne baštine Bijelog Polja, a samim tim i Crne Gore.

12. Naziv aktivnosti: Digitalizacija 5000 strana, knjiga značajnih za istoriju kulture Crne Gore

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Nacionalna biblioteka Crne Gore "Đurđe Crnojević"

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 4,000,00 €

Obrazloženje: Digitalizacijom bibliotečke građe omogućiće se zaštita originalnih dokumenata, obezbjeđivanje i poboljšavanje pristupa znanju sadržanom u različitim vrstama bibliotečke građe i unaprjeđivanje naučno-istraživačkog rada.

13. Naziv aktivnosti: Publikovanje dvojezične monografije „Italijansko poslanstvo na Cetinju“

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Nacionalna biblioteka Crne Gore "Đurđe Crnojević"

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 5,000,00 €

Obrazloženje: Cilj projekta je da se ovo kulturno dobro sistematski sagleda i opiše, da se na odgovarajući način objave rezultati, i ujedno da se prikaže značaj Italijanskog poslanstva, kao reprezentativnog objekta eklektičke arhitekture.

14. Naziv aktivnosti: Izložba – 520 godina od štampanja „Oktoiha“- prve štampane ćirilične knjige na slovenskom jugu

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Nacionalna biblioteka Crne Gore "Đurđe Crnojević"

Subjekt saradnje: Nije prepoznat.

Potrebna sredstva: 10,000,00 €

Obrazloženje: Obilježavanje jubileja Oktoiha, kao prve knjige štampane na našim prostorima ima naročiti značaj za očuvanje kulturne baštine uopšte, i popularizaciju zbirke starih i rijetkih knjiga Nacionalne biblioteke Crne Gore.

15. Naziv aktivnosti: Izrada suvenira za Nacionalnu biblioteku Crne Gore „Đurđe Crnojević“

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Nacionalna biblioteka Crne Gore "Đurđe Crnojević"

Subjekt saradnje: Nije prepoznat.

Potrebna sredstva: 2,000,00 €

Obrazloženje: Značaj projekta se ogleda u očuvanju i unaprjeđivanju kulturnih dobara, i u njihovom prenošenju budućim generacijama u autentičnom obliku; obezbjeđivanju uslova za opstanak kulturnih dobara i za očuvanje njihovog integriteta; obezbjeđivanju održivog korišćenja kulturnih dobara, shodno njihovim tradicionalnim ili novim odgovarajućim namjenama, radi ljudskog razvoja i kvaliteta života; širenju saznanja o vrijednostima i značaju kulturnih dobara.

16. Naziv aktivnosti: „Boka i Bokelji u Glasu Crnogorca 1873-1922“ : izložba

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Gradska biblioteka i čitaonica Herceg Novi

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 2,000,00 €

Obrazloženje: *Glas Crnogorca* je, bez sumnje, jedan od najznačajnijih naslova serijskih publikacija ne samo u Crnoj Gori, već i okruženju. *Glas Crnogorca* izlazi sa prekidima od 21. aprila 1873. godine do 18. juna 1922. godine. Značaj ovog glasila i značaj saradnika iz Boke Kotorske, argumenti su za potrebu da se u formi izložbe realizuje ovaj projekat.

17. Naziv aktivnosti: Zaštita arhitekture XX vijeka

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Muzej i galerije Podgorica

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 18,000.00€

Obrazloženje: Kroz ovaj projekat će se prikupiti sva postojeća dokumentacija o arhitektonskim objektima XX vijeka, i dati smjernice i prijedlozi daljih aktivnosti na kontinuiranoj zaštiti, prezentaciji i valorizaciji. Svako istraživanje ovih potencijalnih kulturnih dobara, u smislu njihove izuzetne vrijednosti, doprinosi da se kroz planska i strateška dokumenta optimalno iskoriste potencijali značajnih objekata prošlog vijeka koji se nalaze u Glavnom gradu.

VII OTKUP MUZEJSKIH PREDMETA, KNJIGA, FILMSKE GRAĐE ZA POPUNJAVANJE KINOTEČKOG FONDA I MUZEJSKIH I BIBLIOTEČKIH ZBIRKI

Programom zaštite i očuvanja za 2014. godinu, obuhvaćeno je **pet** projekata u okviru kojih će se vršiti popunjavanje i obogaćivanje fondova pokretnim kulturnim dobrima.

Kao preduslov za sklapanje ugovora za realizaciju projekata koji podrazumijevaju otkup muzejskih predmeta neophodno je da realizatori projekta najkasnije do kraja I kvartala, dostave Ministarstvu petogodišnji Program otkupa u skladu sa zakonom.

1. Naziv aktivnosti: Otkup muzejskih predmeta na teritoriji Opštine Rožaje

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Zavičajni muzej "Ganića kula" Rožaje

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 2,000,00 €

Obrazloženje: Projektom je planirana nabavka muzejskih predmeta značajnih za hronološko opredjeljenje razvoja kultura na teritoriji opštine Rožaje, u cilju adekvatne naučne valorizacije kulturno-istorijske prošlosti.

2. Naziv aktivnosti: Otkup filmova za fond Crnogorske kinoteke i digitalna restauracija filma

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Crnogorska kinoteka

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 20,000,00 €

Obrazloženje: Odoznavanja Crnogorske kinoteke 2000. godine, prikupljen je značajan broj filmova i filmskih materijala koji se odnose na Crnu Goru; bilo da je riječ o filmovima o Crnoj Gori, filmovima koje su realizovali crnogorski autori ili crnogorske filmske kuće, ili o filmovima snimljenim na teritoriji Crne Gore. Nadasve treba istaći sačuvani prolog prvog crnogorskog igranog filma "Voskresenja ne biva bez smrti", snimljenog u Italiji 1922.godine. Svaki od njih svjedoči o etapama u preobraženju našeg društva. Tako je i sa filmovima koji će biti otkupljeni u sklopu ovog projekta.

3. **Naziv aktivnosti:** Popunjavanje Fonda Narodna Biblioteka Bijelo Polje za potrebe Čitaonice

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Centar za djelatnosti kulture V.B. Strunjo (Narodna Biblioteka Bijelo Polje)

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 2,500,00 €

Obrazloženje: Na ovaj način nekoliko stotina mladih ljudi će dobiti mogućnosti da lako dođu do stručne literature koju su sada prisiljeni kupovati. Takođe, podići će se nivo bibliotečkih usluga i broj korisnika Narodne Biblioteke u Bijelom Polju. Ovo će biti značajno ne samo za Bijelo Polje već i za cijeli region sjevera Crne Gore.

4. **Naziv aktivnosti:** Sprovođenje otkupa knjiga u cilju obogaćivanja i kompletiranja fondova nedostajućim naslovima

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Nacionalna biblioteka Crne Gore "Đurđe Crnojević"

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 4,000,00 €

Obrazloženje: Značaj projekta se posmatra u očuvanju, i što većoj dostupnosti vrijedne izdavačke produkcije i znanja, koja se odnosi, prije svega na istoriju kulture i umjetnosti Crne Gore, kao i obogaćivanje fondova radi predstavljanja korisnicima većeg bogatstva građe.

5. **Naziv aktivnosti:** Otkup muzejskih predmeta

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Narodni muzej Crne Gore

Potrebna sredstva: 20,000,00 €

Obrazloženje: Zakon o muzejskoj djelatnosti obavezuje svaki muzej da utvrdi Program sakupljanja muzejskog materijala, na period od pet godina, na osnovu kojeg se vrši obnavljanje ili popunjavanje muzejskog fonda. Na navedenoj aktivnosti počiva održivost muzejskih fondova, i posebno je značajna za aktivnost matičnih muzeja, kakav je Narodni muzej, koji kroz svoj ukupni muzejski fond, sprovodi zaštitu, očuvanje, valorizaciju i prezentaciju arheološkog, etnografskog i istorijskog muzejskog materijala.

VIII TEHNIČKO-TEHNOLOŠKO OSAVREMENJAVANJE

Programom zaštite i očuvanja za 2014.godinu, planirano je **sedam** projekata u okviru kojih će se, odgovorajućom opremom poboljšati uslovi za zaštitu, očuvanje i prezentaciju kulturnih dobara.

- 1. Naziv aktivnosti:** Nabavka laptop računara za potrebe terenskog istraživanja, dokumentovanja i prezentacije kulturne baštine
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: Kulturni centar Bar - Zavičajni muzej
Subjekt saradnje: Multiprint Bar
Potrebna sredstva: 700,00 €
Obrazloženje: Nabavka tehničke opreme - laptop računara umnogome će doprinijeti da se kulturna baština adekvatno dokumentuje i prezentuje.
- 2. Naziv aktivnosti:** Internet čitaonica
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Narodna biblioteka „Radosav Ljumović“ Podgorica
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 3.000,00 €
Obrazloženje: Digitalizacijom i primjenom novih tehnologija ovaj projekat omogućava direktan pristup kulturnoj baštini, poboljšava kvalitet usluga i unapređuje postojeće resurse. Nove informacijske tehnologije imaju ekonomske, društvene i kulturne učinke. Pojačani intenzitet komunikacije koji generiše nova komunikacijska tehnologija, kroz omogućavanje dijaloga podstiče bolje znanje o kulturnim sličnostima i razlikama. Savremena računarska tehnologija omogućuje efikasnu organizaciju sistema informacija i otvoriti mogućnost bržeg pretraživanja i prezentacije naučne i kulturne baštine široj publici, stručnoj i naučnoj javnosti.
- 3. Naziv aktivnosti:** Internet čitaonica za djecu i mlade
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Narodna biblioteka „Radosav Ljumović“ Podgorica
Subjekt saradnje: Nije prepoznat
Potrebna sredstva: 1.800,00 €
Obrazloženje: Kroz ovaj projekat omogućava se efikasna organizacija sistema informacija. Takođe, otvara se mogućnost bržeg potraživanja i prezentacije kulturne baštine široj publici, kao i stručnoj i naučnoj javnosti.
- 4. Naziv aktivnosti:** Tehničko-tehnološko osavremenjavanje – „Nabavka opreme za digitalizaciju: skener A3 ili veći format, štampač A3 i računar“
Nosilac posla: Ministarstvo kulture
Realizator: JU Gradska biblioteka i čitaonica Herceg Novi
Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 2,000,00 €

Obrazloženje: U savremenom bibliotekarstvu koje mora da se prilagođava novim trendovima, analogni katalozi bivaju zamijenjeni elektronskim bazama podataka, zahtjevi korisnika postaju složeniji, informacije moraju da nađu brži put do korisnika, a dostupnost građe korisniku bilo gdje u svijetu postaje imperativ i prioritet. Novom opremom Biblioteka bi bila u mogućnosti da značajan dio svog fonda, pogotovo staru i rijetku knjigu i periodiku digitalizuje i učini dostupnom svim zainteresovanim korisnicima u Biblioteci, ali i na daljinu posredstvom našeg web site-a i istovremeno da je zaštitimo od daljeg propadanja prilikom korišćenja.

5. **Naziv aktivnosti:** Tehničko-tehnološko opremanje Laboratorije za konzervaciju i restauraciju

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Nacionalna biblioteka Crne Gore "Đurđe Crnojević"

Subjekt saradnje: Nije prepoznat.

Potrebna sredstva: 7,000,00 €

Obrazloženje: Nabavka opreme za zaštitu stare i rijetke knjige, koje, zbog starosti i eventualnih oštećenja papira zahtijevaju pažljivo rukovanje, od izuzetnog je značaja.

6. **Naziv aktivnosti:** Nabavka računara i foto-aparata

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: JU Centar za kulturu Nikšić

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 2,000,00 €

Obrazloženje: Rad na elektronskoj dokumentaciji, i izrada foto-dokumentacije zahtijevaju nabavku kvalitetnog računara i foto-aparata, sa određenim tehničkim karakteristikama, naročito kada je u pitanju muzejski materijal. Cilj projekta je izrada elektronske i foto-dokumentacije.

7. **Naziv aktivnosti:** Nabavka opreme i softvera za skeniranje knjiga

Nosilac posla: Ministarstvo kulture

Realizator: Državni arhiv Crne Gore

Subjekt saradnje: Nije prepoznat

Potrebna sredstva: 25,000,00 €

Obrazloženje: Nabavkom opreme i softvera za skeniranje knjiga poboljšalo bi se očuvanje arhivske građe od izuzetnog značaja, koja se vrlo često koristi u dokazne i naučne svrhe.

IX REZIME

Uvažavajući činjenicu da je visok nivo realizovanih projekata u 2013. godini, ocijenjen kao dobar model u načinu finansiranja zaštite i očuvanja kulturnih dobara, jer je konceptom, u odnosu na raspoloživa sredstvauticao na unaprjeđenje uslova i stanja zaštite kulturne baštine, kao i podatak da su brojna materijalna i nematerijalna dobra u lošem stanju, a mnoga nijesu istražena, valorizovana i stavljena pod režim zaštite, Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara će, kroz realizaciju **74** projekta u 2014. godini, obezbijediti mogućnost sveobuhvatnog tretiranja kulturnih dobara na teritoriji cijele države, a širenjem saznanja o značaju i vrijednosti kulturnih dobara, bez obzira da li su od međunarodnog, nacionalnog ili lokalnog značaja, shodno svojoj namjeni, služiti kulturnim, naučnim i edukativnim potrebama pojedinca i društva.

XTABELA – PREGLED AKTIVNOSTI PO OPŠTINAMA

Opština	Institucija	Projekat	Oblast	Opredijeljena sredstva od Ministarstva	Participacija korisnika
Andrijevića					
Bar	Zavičajni muzej Kulturnog centra Bar	Nabavka lap-top računara za potrebe terenskog istraživanja, dokumentovanja i prezentacije kulturne baštine	Tehičko-tehnološko osavremenjavanje	700.00 €	0.00 €
		Podvodno - arheološka rekognosciranja priobalnog dijela Skadarskog jezera	Arheološka i konzervatorska istraživanja	4,000,00€	2.500,00€
		Memorijalni kompleks "Jasikovac"	Konzervatorski projekti i sprovođenje konzervatorskih mjera	18,000,00€	0.00 €
Berane	Polimski muzej Berane	Arheološko istraživanje srednjovjekovnog rudnikaBrskovo	Arheološka i konzervatorska istraživanja	18,000,00€	10.000,00€
		Utvrđenje Samograd	Konzervatorski projekti i sprovođenje konzervatorskih mjera	30,000,00€	17.000,00€
		Popunjavanje fonda Narodne biblioteke - Bijelo Polje, za potrebe Čitaonice	Otkup muzejskih predmeta, knjiga, filmske građe za popunjavanje kinotečkog fonda i muzejskih i bibliotečkih zbirki	2,500,00€	0.00 €
Bijelo Polje	JU Centar za djelatnosti kulture "V.B.Strunjo" Bijelo Polje	Digitalizacija zavičajne zbirke Narodne Biblioteke u Bijelom Polju	Popularizacija i prezentacija kulturne baštine	3,000.00 €	0.00 €

		Izrada konzervatorskog projekta muzejskog fonda Zavičajnog muzeja Bijelo Polje	Konzervatorski projekti i sprovođenje konzervatorskih mjera	3,200,00€	0.00 €
Budva	JU "Muzeji, galerije i biblioteka" Budva	Sprovođenje konzervatorskih mjera na Etnografskoj zbirci (tekstil) JU "Muzeji, galerija i biblioteka" Budva	Konzervatorski projekti i sprovođenje konzervatorskih mjera	3,095.00 €	0.00 €
Cetinje	Ministarstvo kulture	Sufinansiranje aktivnosti iz oblasti integralne zaštite	Integralna zaštita, valorizacija i revalorizacija	20,000.00 €	0.00 €
		Podvodno istraživanje Risanskog akvatorija	Arheološka i konzervatorska istraživanja	7,000,00€	0.00 €
		Sistematska arheološka istraživanja u Risnu i izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na ostacima antičkog grada	Arheološka i konzervatorska istraživanja	20,000.00 €	15,000.00 €
		Izrada konzervatorskog projekta i konzervatorske mjere otkrivenih ranohrišćanskih grobnica zapadne nekropole Duklje	Konzervatorski projekti i sprovođenje konzervatorskih mjera	15,000,00€	0.00 €
		Rekognosciranje crnogorskog podmorja	Arheološka i konzervatorska istraživanja	5,000.00 €	595,000.00 €

Narodni muzej Crne Gore	Ostaci antičke vile sa mozaicima Risan - izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na mozaicima, ostacima zidova, i ostacima originalnih maltera	Konzervatorski projekti i sprovođenje konzervatorskih mjera	9,200,00€	1,720,00€
	Konzervacija i restauracija ikonostasa ikona sa ikonostasa crkve Uspenja Bogorodice - Račevići - Njeguši	Konzervatorski projekti i sprovođenje konzervatorskih mjera	7,000,00€	0.00 €
	Izrada konzervatorskog projekta i primjena konzervatorskih mjera na Rimskom mostu na Moštatici	Konzervatorski projekti i sprovođenje konzervatorskih mjera	30,000,00€	0.00 €
	Izrada konzervatorskog projekta za Carev most	Konzervatorski projekti i sprovođenje konzervatorskih mjera	20,000,00€	0.00 €
	Putevi kontinuiteta (istraživanja na sedam lokaliteta)	Arheološka i konzervatorska istraživanja	183,500.00€	0.00 €
	Priprema publikacije "Barok Crne Gore"	Popularizacija i prezentacija kulturne baštine	20,000.00€	0.00 €
	Otkup muzejskih predmeta	Otkup muzejskih predmeta, knjiga, filmske građe za popunjavanje kinotečkog fonda i muzejskih i bibliotečkih zbirki	20,000.00€	0.00 €
	Edukacija i doedukacija stručnog kadra iz oblasti kulturne baštine	Edukacija, doedukacija stručnog kadra	2,000.00€	0.00 €

	Državni arhiv	Nabavka opreme i softvera za skeniranje knjiga	Tehničko-tehnološko osavremenjavanje	25,000.00 €	20,000.00 €
Nacionalna biblioteka Crne Gore "Đurđe Crnojević"	Konzervacija i restauracija oštećene periodike iz Zbirke Montenegrina i 30 rukopisa	Konzervatorski projekti i sprovođenje konzervatorskih mjera	3,000.00 €	0.00 €	
	Tehničko-tehnološko opremanje Laboratorije za konzervaciju i restauraciju	Tehničko-tehnološko osavremenjavanje	7,000,00€	0.00 €	
	Izrada kožnih i polukožnih poveza za stare i rijetke knjige i staru periodiku	Konzervatorski projekti i sprovođenje konzervatorskih mjera	5,000,00€	0.00 €	
	Sprovođenje otkupa knjiga u cilju obogaćivanja i kompletiranja fondova nedostajućim naslovima -	Otkup muzejskih predmeta, knjiga, filmske građe za popunjavanje kinotečkog fonda i muzejskih i bibliotečkih zbirki	4,000,00€	0.00 €	
	Publikovanje dvojezične monografije "Italijansko poslanstvo na Cetinju"	Popularizacija i prezentacija kulturne baštine	5,000,00€	2,000,00€	
	Digitalizacija 5000 strana, knjiga značajnih za istoriju kulture Crne Gore	Popularizacija i prezentacija kulturne baštine	4,000,00€	0.00 €	
	Izložba - 520 godina od štampanja "Oktoiha" - prve štampane ćirilčne knjige na slovenskom jugu	Popularizacija i prezentacija kulturne baštine	10,000,00€	0.00 €	
	Edukacija i doedukacija stručnog kadra u oblasti zaštite kulturne	Edukacija, doedukacija stručnog kadra	2,000,00€	0.00 €	

		baštine				
	Uprava za zaštitu kulturnih dobara	Izrada suvenirna za Nacionalnu Biblioteku Crne Gore	Popularizacija i prezentacija kulturne baštine	2,000,00€	0.00 €	
		Revalorizacija pokretnih i nepokretnih kulturnih dobara - nastavak implementacije Projekta "Revalorizacije kulturnih dobara Crne Gore"	Integralna zaštita, valorizacija i revalorizacija	170,000.00€	0.00 €	
		Valorizacija objekata sa potencijalnim kulturnim vrijednostima	Integralna zaštita, valorizacija i revalorizacija	20,000.00 €	0.00 €	
		Sprovođenje konzervatorskih mjera na zaštićenim nepokretnim kulturnim dobrima, spomen-obilježjima	Konzervatorski projekti i sprovođenje konzervatorskih mjera	200,000.00€	0.00 €	
Danilovgrad	JU Centar za kulturu Danilovgrad - Zavičajni muzej	Radovi na rekonstrukciji kamenog ukrasa trobrodne bazilike	Konzervatorski projekti i sprovođenje konzervatorskih mjera	8,000,00 €	4,000,00€	
Herceg Novi	JU Gradska biblioteka i čitaonica Herceg Novi	"Boka i Bokelji u <i>Glasu Crnogorca</i> 1873-1922" - izložba	Popularizacija i prezentacija kulturne baštine	2,000,00€	0.00 €	
		Izložba ex libris-a iz Fonda JU Gradska biblioteka i čitaonica - Herceg Novi	Popularizacija i prezentacija kulturne baštine	2,000,00€	0.00 €	

		Tehničko - tehnološko osavremenjavanje - "Nabavka opreme za digitalizaciju: skener A3 ili veći format, štampač A3 i računar"	Tehničko - tehnološko osavremenjavanje	2,000,00€	0.00 €
	Pomorski muzej Crne Gore	Izložba "Odkrivena mornarska škrinja"	Popularizacija i prezentacija kulturne baštine	2,000,00€	1,000.00 €
		Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje mjera zaštite na predmetima iz likovnog fonda Galerije solidarnosti	Konzervatorski projekti i sprovođenje konzervatorskih mjera	2,000,00€	1.000.00 €
Kotor	OJU Muzeji Kotor	Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje mjera zaštite na muzejskim predmetima u OJU "Muzeji" - Kotor	Konzervatorski projekti i sprovođenje konzervatorskih mjera	5,000,00€	2.000.00 €
	Kulturni centar "Nikola Đurković" - Gradska biblioteka i čitaonica	Stručno usavršavanje bibliotekara za rad u platformi COBISS3, kao i platformi COBISS2 Serijske publikacije i COBISS2 Bibliografije	Edukacija, doedukacija stručnog kadra	2,272,00 €	450.00 €
Nikšić	JU Centar za kulturu	Konzervacija opreme ilirskog ratnika	Konzervatorski projekti i sprovođenje konzervatorskih mjera	2,500.00 €	0.00 €
		Nabavka računara i foto-aparata	Tehničko - tehnološko osavremenjavanje	2,000.00 €	0.00 €
Plav					
Pijevlja	Narodna biblioteka „Stevan Samardžić“	Doedukacija stručnog kadra	Edukacija, doedukacija stručnog kadra	695.00 €	275.00 €

Plužine						
Podgorica	JU Narodna biblioteka "Radosav Ljumović"	Internet čitaonica za djecu i mlade	Tehičko-tehnološko osavremenjavanje	1,800.00 €	401.52 €	
		Osposobljavanje bibliotekara i knjižničara za rad u COBISS-u 3	Edukacija, doedukacija stručnog kadra	615.00 €	1,080.00 €	
		Internet čitaonica	Tehičko-tehnološko osavremenjavanje	3,000,00€	401.52 €	
		Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na kulturnom dobru Medun	Konzervatorski projekti i sprovođenje konzervatorskih mjera	20,000,00€	28,500.00 €	
		Projekat sanacije prilazne staze Medunskoj akropoli	Konzervatorski projekti i sprovođenje konzervatorskih mjera	3,000.00 €	0.00 €	
		Međunarodna ljetnja škola konzervacije mozaika Stobi 2014	Edukacija, doedukacija stručnog kadra	1,040.00 €	0.00 €	
		Zaštita arhitekture XX vijeka	Integralna zaštita, valorizacija i revalorizacija	18,000.00 €	0.00 €	
		Menadžment plan Duklje	Popularizacija i prezentacija kulturne baštine	12,000.00 €	3,000.00 €	
	JU Muzeji i Galerije Podgorica	Konzervatorski projekat "Jusovača"	Konzervatorski projekti i sprovođenje konzervatorskih mjera	7,500.00 €	1,500.00 €	
		Biblioteka za slijepe	Popularizacija i prezentacija kulturne baštine	8,725,80 €	4,214.20 €	
		Istorijski institut Crne Gore	Popularizacija i prezentacija kulturne baštine	5,000.00 €	8,000.00 €	
		Doclea u Knjaževini-Kraljevini Crnoj Gori				

		Pisani tragovi islamskog orijenta u muzejskim i arhivskim fondovima Crne Gore	Popularizacija i prezentacija kulturne baštine	3,000,00€	0.00 €
			Popularizacija i prezentacija kulturne baštine	20,000,00€	0.00 €
			Popularizacija i prezentacija kulturne baštine	3,500,00€	500.00 €
	RTCG	Sprovođenje konzervatorskih mjera i tehničko-tehnoško osavremenjavanje najstarijih televizijskih zbirki i medijska prezentacija nematerijalne kulturne baštine RTCG	Popularizacija i prezentacija kulturne baštine	5,000.00 €	2,040.00 €
	Crnogorska kinoteka	Priprema dokumentarnog filma "Crna Gora i Veliki rat"	Popularizacija i prezentacija kulturne baštine	16,000.00 €	0.00 €
		Otkup filmova za fond Crnogorske kinoteke i digitalna restauracija filma	Otkup muzejskih predmeta, knjiga, filmske građe za popunjavanje kinotečkog fonda i muzejskih i bibliotečkih zbirki	20,000.00 €	0.00 €
		Uređenje platoa i ograđivanje kompleksa Muzeja	Konzervatorski projekti i sprovođenje konzervatorskih mjera	15,000.00 €	5,750.00 €
	Muzej "Ganića Kula" Rožaje	Otkup muzejskih predmeta na teritoriji opštine Rožaje	Otkup muzejskih predmeta, knjiga, filmske građe za popunjavanje	2,000.00 €	0.00 €

			kinotečkog fonda i muzejskih i bibliotečkih zbirki		
		Utvrdjenje "Izlit"	Arheološka i konzervatorska istraživanja	15,000,00€	0.00 €
Tivat					
		Kuća Balšića	Konzervatorski projekti i sprovođenje konzervatorskih mjera	2,500,00€	880.00 €
Ulcinj	JU "Centar za kulturu Ulcinj"	Zgrada bivše episkopije - današnji Etnografski muzej	Konzervatorski projekti i sprovođenje konzervatorskih mjera	2,500,00€	1,800.00 €
Šavnik					
Žabljak					
UKUPNO	25	74		1,113,842.80€	730,012.04 €

MINISTARSTVO KULTURE

**IZVJEŠTAJ O IMPLEMENTACIJI PROGRAMA ZAŠTITE I OČUVANJA KULTURNIH
DOBARA ZA 2013. GODINU**

Cetinje, decembar 2013. godine

Sadržaj

I UVOD	3
II CILJ IZVJEŠTAJA	4
III IMPLEMENTIRANI PROJEKTI	5
IV PROJEKTI ČIJA JE REALIZACIJA U TOKU	10
V NEIMPLEMENTIRANI PROJEKTI	12
VI OCJENA NIVOA IMPLEMETACIJE PROGRAMA	13

I UVOD

Vlada Crne Gore je, na sjednici od 10.01.2013. godine, na prijedlog Ministarstva kulture, razmotrila i usvojila Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2013. godinu.

Program zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2013. godinu (u daljem tekstu: Program) donesen je u skladu sa članom 128 Zakona o zaštiti kulturnih dobara, Nacionalnim programom razvoja kulture 2011-2015 i Programom rada Vlade Crne Gore za 2012. godinu. Programom je dat prikaz prioriternih aktivnosti koje se odnose na projekte konzervatorskih i arheoloških istraživanja, realizaciju kompleksnih pojekata izrade elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti, projekte kojima se obezbjeđuje integralna zaštita kulturnih dobara, projekte koji podrazumijevaju izradu konzervatorskih projekata i/ili sprovođenje konzervatorskih mjera, programe kojima se vrši edukacija i doedukacija stručnog kadra u oblasti kulturne baštine, projekte koji imaju za cilj popularizaciju i prezentaciju kulturne baštine, projekate kojima se vrši otkup muzejskih predmeta, knjiga, filmske građe za popunjavanje kinotečkog fonda i muzejskih i bibliotečkih zbirki, kao i projekte kojima se obezbjeđuje tehičko-tehnološko osavremenjavanje ustanova koje se bave zaštitom kulturnih dobara.

Programom su finansirani projekti koje su realizovale nacionalne i lokalne javne ustanove i organi državne uprave iz oblasti kulturne baštine, a finansijska sredstva planirana Programom iznosila su 913,844.36 €. Program se, shodno Zakonu, finansira iz sredstvava iz opštih prihoda budžeta Crne Gore i namjenskih sredstava od rente za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara. Kako poreski zakoni, kojima se propisuju bliži uslovi za ubiranje rente za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara, nijesu bili inovirani, Program je u 2013. godini finansiran isključivo iz opštih prihoda Ministarstva kulture.

Ministarstvo kulture je na osnovu Zaključaka Vlade Crne Gore, sa sjednice od 10. januara 2013. godine, pripremilo i Vladi dostavilo na razmatranje i usvajanje Izvještaj o implementaciji Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2013. godinu.

Kroz ovaj Izvještaj Ministarstvo kulture će prikazati nivo ispunjenosti prethodno postavljenih ciljeva koji se odnose na ravnomjeran razvoj konzervatorske, muzejske, bibliotečke, arhivske i kinotečne djelatnosti koji je kroz finansirane projekte ostavaren na teritoriji Crne Gore.

U cilju zaštite, valorizacije i unaprjeđenja stanja kulturnih dobara i promovisanja raznolikosti kulturnog i istorijskog nasljeđa Crne Gore, u saradnji sa lokalnim ustanovama kulture, **Ministartvo kulture** je finansiralo i bilo nosilac poslova za realizaciju **59 projekata**, koji su realizovani u saradnji sa lokalnim i nacionalnim javnim ustanovama iz oblasti kulturne baštine.

Realizatori i subjekti saradnje:

1. **Biblioteka za slijepe Crne Gore**
2. **Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore**
3. **Centar za djelatnosti kulture "V.B. Strunjo" Bijelo Polje**
4. **Centar za kulturu Tivat**

5. Centar za kulturu Ulcinj
6. Crnogorska kinoteka
7. Državni arhiv Crne Gore
8. Gradska biblioteka i čitaonica "Njegoš"
9. Gradska biblioteka i čitaonica Herceg Novi
10. Istorijski institut Crne Gore
11. Muzeji i galerije Podgorica
12. Muzeji Kotor
13. Muzeji, galerije i biblioteka Budve
14. Muzej "Ganića Kule" Rožaje
15. Nacionalna biblioteka Crne Gore "Đurđe Crnojević"
16. Narodna biblioteka i čitaonica "Ivo Vučković" Bar
17. Narodna biblioteka "Stevan Samardžić" Pljevlja
18. Narodna biblioteka "Radosav Ljumović" Podgorica
19. Narodna biblioteka "Mirko Srzentić" Ulcinj
20. Narodni muzej Crne Gore
21. Pomorski muzej Crne Gore
22. Polimski muzej u Beranama
23. Prirodnjački muzej Crne Gore
24. Radio televizija Crne Gore
25. Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine Kotor
26. Uprava za zaštitu kulturnih dobara
27. Zavičajni muzej Bar
28. Zavičajni muzej Nikšić
29. Zavičajni muzej i umjetnička galerija "Josip Bepo Benković"

II CILJ IZVJEŠTAJA

Cilj ovog Izvještaja je da:

- Prikaže implementirane projekte;
- Prikaže projekte čija je implementacija u toku;
- Prikaže projekte koji nijesu implementirani i razloge neimplementacije;
- Da ocjenu stanja nivoa implementiranosti Programa;

Ministarstvo kulture je, u toku 2013. godine, kroz neposrednu komunikaciju i izvještavanje realizatora projekta, u kontinuitetu vršilo monitoring implementacije Programa. Od planiranih 59 projekata, 33 je u potpunosti realizovano, realizacija 17 projekata u završnoj fazi, a 9 nijesu realizovani.

Vrsta projekta	Planirani	Realizovani	Realizacija u toku	Nerealizovani
Istraživanja	4	4	-	-
Valorizacija i revalorizacija	6	2	3	1
Integralna zaštita	2	1	1	
Konzervatorski projekti i sprovođenje konzervatorskih mjera	10	5	4	1
Edukacija i doedukacije stručnog kadra	7	7	-	-
Popularizacija i prezentacija kulturne baštine	13	7	6	-
Otkup muzejskih predmeta, knjiga, filmske građe za popunjavanje kinotečkog fonda i muzejskih i bibliotečkih zbirki	6	5	-	1
Tehičko-tehnološko osavremenjavanje	11	2	3	6
UKUPNO	59	33	17	9

III IMPLEMENTIRANI PROJEKTI

1. Putevi kontinuiteta

Obrazloženje: Istraživanja u okviru petogodišnjeg projekta „Putevi kontinuiteta” u 2013. godini podrazumijevala su 80 radnih dana na terenu, od čega:

- 40 dana na lokalitetu Riječani, Opština Nikšić, u okviru kojeg su realizovana sonažna arheološka istraživanja, u I,II, III i IV Sektoru, a koja su donijela nove rezultate - arhitektonske ostatke iz doba antike i helenizma i veliki broj pokretnih arheoloških nalaza.
- 40 dana na lokalitetu Duklja - sjeverozapadna nekropola, Glavni grad Podgorica, sprovedene su aktivnosti i radovi, u okviru kojih je otkriven veći broj ranohrišćanskih grobnica sa monumentalnim kamenim konstrukcijama.

2. Arheološka istraživanja u Risnu

Obrazloženje: Ovogodišnja implementacija projekta podrazumijevala je nastavak prošlogodišnjih istraživanja na uzvišenju Gradina, u sektoru Carine VI, i na lokaciji u gradskom parku u periodu od 10.06. - 15.07.2013. godine.

3. Rekognosciranje crnogorskog podmorja

Obrazloženje: U ovogodišnjoj kampanji rekognoscirano je crnogorsko podmorje u zoni budvanskog akvatorija, i to dvije oblasti, od Platamuna do rta Skočidevojka, i od rta Skočidevojka do uvale Čanj. Projekat je realizovan u periodu od 03.08. - 14.08.2013. godine.

4. Bibliografsko istraživanje

Obrazloženje: Projekat "Bibliografsko istraživanje za potrebe projekta Zavičajna bibliotečka zbirka Boke Kotorske fondova Nacionalne biblioteke Crne Gore "Đurđe Crnojević" i Narodne biblioteke Srbije je uspješno realizovan. Gotovo 4000 bibliografskih jedinica obrađeno je za Zavičajnu bibliotečku zbirku Boke Kotorske, od čega više od 1400 u elektronskom katalogu, kao i više od 1000 jedinica u elektronskoj bazi legata.

5. Izrada elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti nematerijalnih dobara

Obrazloženje: Za 4 nematerijalna dobra izvršena je valorizacija kulturne vrijednosti i donijeta rješenja o utvrđivanju statusa kulturno dobro: Bokeljska mornarica (Rješenje o zaštiti UP/I br.04-55/2013 od 03.07.2013. godine "Sl. list CG" br. 34/13); Fašinada (Rješenje o zaštiti UP/I br.04-56/2013 od 03.07.2013. godine, "Sl. list CG" br. 34/13); Bokeljska noć (Rješenje o zaštiti UP/I br.04-54/2013 od 03.07.2013. godine, "Sl. list CG" br. 34/13); Vještina izrade dobrotorske čipke (Rješenje o zaštiti UP/I br.04-55/2013 od 03.07.2013.godine, "Sl.list CG" br. 34/13).

6. Izrada studije zaštite

Obrazloženje: Uprava za zaštitu kulturnih dobara donijela je Studiju zaštite kulturnih dobara Istorijskog jezgra Cetinja.

7. Konzervacija ikona iz Kulturno - istorijske zbirke JU Muzeji i galerije Podgorice

Obrazloženje: JU "Muzeji i galerije" Podgorice realizovala je projekat u punom obimu i predviđenom roku. Konzervirane su 23 ikone od neprocjenjive umjetničke i istorijske vrijednosti, koje potiču iz perioda XVI - XIX vijeka.

8. Zaštita i revitalizacija filmskog fonda o kulturnoj baštini

Obrazloženje: Projekat je realizovan u saradnji sa Crnogorskom kinotekom koja je obavila stručne poslove na digitalizaciji i zaštiti 168 emisija, tj. oko 60 sati dokumentarnog programa, čime je ova vrijedna kinematografska građa ponovo dostupna za korišćenje.

9. Sprovođenje konzervatorskih mjera na skulpturama Četiri godišnja doba u porti kuće Đukanovića

Obrazloženje: Na osnovu konzervatorskih istraživanja i Elaborata iz 2011. godine, Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore uspješno je realizovao konzervatorsko-restauratorske radove na skulpturama Četiri godišnja doba kod kuće Đukanovića.

10. Konzervacija i restauracija tri paleotipa iz Zbirke stara i rijetka knjiga

Obrazloženje: Realizacija projekta podrazumijevala je intervencije na tri ćirilčna paleotipa, štampana sredinom XVI vijeka u Veneciji: Službenik, Oktoih petoglasnik i Triod posni.

11. Konzervacija muzejskih predmeta

Obrazloženje: Predmeti iz pomorske zbirke Muzeja u Perastu su konzervatorski tretirani u saradnji sa Centrom za konzervaciju i arheologiju.

12. Realizacija konzervatorskog projekta na utvrđenju Medun

Obrazloženje: Realizacija projekta obuhvatala je nastavak intervencija na bedemima srednjevjekovne utvrde, podignute na prostoru nekadašnje akropole ilirskog grada. Projektom su predviđene konzervatorske mjere na dijelu obrušenog zida u dužini od deset metara i ostacima južnog zida, u potezu od gornje, polukružne kule do sadašnjeg prolaza pored cistijerne na gornjem platou utvrde.

13. Osposobljavanje bibliotekara za rad u COBISS-u 3

Obrazloženje: Implementacija projekta podrazumijevala je učešće četiri bibliotekara na dva kursa organizovana od strane Nacionalne biblioteke Crne Gore, kao i nabavku i korićenje neophodnih priručnika za sistem uzajamne katalogizacije COBISS 3.

14. Edukacija i doedukacija stručnog kadra u oblasti zaštite kulturne baštine

Obrazloženje: U okviru opredijeljenih sredstava Nacionalna biblioteka organizovala je obuke i finansirala učešće bibliotekara na međunarodnim i nacionalnim seminarima.

15. Doedukacija postojećeg stručnog kadra

Obrazloženje: Projekat je u potpunosti implementiran, u saradnji sa Nacionalnom bibliotekom "Đurđe Crnojević".

16. Doedukacija stručnih kadrova na postdiplomskim magistarskim akademskim studijama iz kulturne antropologije

Obrazloženje: U skladu sa planiranim sprovedena je doedukacija četiri stručnjaka Narodnog muzeja (dva konzervatora – restauratora za zaštitu muzejskog materijala, dokumentaristata za istraživački i muzeološki aspekt i kustos istraživač za istraživačko-komunikacioni segment muzejske djelatnosti), radi dobijanje *joint degree* diplome.

17. Doedukacija kadrova u Državnom arhivu i kod stvaralaca i imalaca arhivske građe

Obrazloženje: Navedeni projekat je realizovan u skladu sa planom doedukacije i u potpunosti implementiran.

18. Doedukacija stručnog kadra

Obrazloženje: Projekat Narodne biblioteke "Stevan Samardžić" Pljevlja, za oblast - Edukacija, doedukacija stručnog kadra, uspješno je realizovan, kroz doedukaciju šest polaznika kursa COBISS3/Fond, koji je realizovala Nacionalna biblioteka Crne Gore. Takođe, izvršena je i nabavka tri kompjutera.

19. Obilježavanje 145 godina postojanja biblioteke "Njegoš"

Obrazloženje: U februaru mjesecu održana je svečanost povodom obilježavanja 145 godina postojanja biblioteke "Njegoš", te je projekat u potpunosti implementiran.

20. Časopis "Glas" - za kulturu i umjetnost u DIASY formatu

Obrazloženje: U toku 2013. godine objavljeno je novih 12 novih brojeva časopisa, od broja 22 do broja 33. Ukupan broj objavljenih priloga u tim izdanjima časopisa je preko 550. Čitaocima je distribuirano preko 300 primjeraka, što znači da je ukupno isporučeno preko 3.600 primjeraka, a ukupan broj korisnika koji čitaju časopis je blizu 1.000, od čega oko 65 procenata u Crnoj Gori i 35 u inostranstvu.

21. Digitalizacija 5000 strana, knjiga značajnih za istoriju kulture Crne Gore

Obrazloženje: Unošenjem pripremljene građe uz pridružene podatke u bazu, dobijen je materijal pogodan za razne vrste pretrage i ispisa. Baza na ovaj način služi istovremeno za pregled i pretragu od strane korisnika, kao i za redakciju od strane bibliotekara. Modeli i alati za digitalizaciju razvijeni su tako da budu primjenjivi na razne tipove novih zbirki.

22. Izložba "Dobrotska čipka"

Obrazloženje: Izložba "Dobrotska čipka" je organizovana 18.05.2013. godine, a u okviru obilježavanja manifestacije "Noć Muzeja".

23. Izložba "Bitve, mandrači i tiraduri u Boki kotorskoj"

Obrazloženje: Izložba je otvorena u IV kvartalu 2013. godine, a na osnovu istraživanja muzejskog materijala i ostalih izvora od strane Pomorskog muzeja Crne Gore.

24. Monografija Sveta Vučenovća „Graditeljstvo Kotora“

Obrazloženje: Publikacija je pripremljena i distribuirana, pa je projekat u potpunosti realizovan.

25. Vodič kroz Zavičajni muzej Bijelo Polje

Obrazloženje: Realizacijom ove publikacije poboljšala se ukupna informisanost o aktivnostima i radu Muzeja, što podrazumijeva popularizaciju i bolje razumijevanje muzejskih zbirki.

26. Otkup muzejskih predmeta na teritoriji Opštine Rožaje

Obrazloženje: Na osnovu dostavljenog Programa sakupljanja muzejskog materijala, shodno članu 15 Zakona o muzejskoj djelatnosti, muzej je otkupio osamnaest predmeta za kulturno-istorijsku zbirku i devetnaest za zbirku privrede, koji će poslužiti za popunjavanje istih.

27. Otkup Muzejskih predmeta

Obrazloženje: Polimski muzej je otkupio šest muzejskih predmeta, za potrebe popunjavanja etnografske i istorijske zbirke.

28. Otkup za popunjavanje zbirku Prirodnjačkog muzeja Crne Gore

Obrazloženje: Na osnovu dostavljenog Programa sakupljanja muzejskog materijala, shodno članu 15 Zakona o muzejskoj djelatnosti, otkupljeno je devetnaest prepariranih ptica, koje su muzeološki obrađene i dio su stalne postavke muzeja.

29. Izrada novih filmskih kopija za fond Crnogorske kinoteke

Obrazloženje: U saradnji sa Jugoslovenskom kinotekom, u čijem posjedu se nalaze izvorni filmski materijali (negativi), i referentnom laboratorijom *Magyar Filmlaboratorium* iz Budimpešte, Crnogorska kinoteka je izradila nove pozitiv kopije i sprovela transfer na video nosače visoke rezolucije.

30. Otkup muzejskih predmeta

Obrazloženje: Na osnovu ponude, Narodni muzej je otkupio tri umjetničke slike, za potrebe popunjavanja muzejskog materijala Umjetničkog muzeja.

31. Nabavka foto opreme za potrebe dokumentovanja i prezentacije kulturne baštine

Obrazloženje: Shodno propisima iz oblasti muzejske djelatnosti, muzej je za potrebe foto-dokumentacije kupio foto aparat sa odgovarajućom opremom.

32. Obezbjedjenje zgrade muzeja sa video nadzorom i alarmnim on-line sistemom

Obrazloženje: JU Zavičajni muzej "Ganića kula" Rožaje, je za potrebe zaštite muzejskom materijala i muzejske dokumentacije koja se čuva u objektu, instalirao on-line video nadzor i alarmni sistem u zgradi i oko objekta.

33. Doedukacija postojećeg stručnog kadra u Narodnoj biblioteci „Mirko Srzentić“ Ulcinj

Obrazloženje: Doedukaciju stručnog kadra su izvršili u ugovorenom roku, u saradnji sa Nacionalnom bibliotekom.

IV PROJEKTI ČIJA JE REALIZACIJA U TOKU

1. Revalorizacija kulturnih dobara - Izrada elaborata o revalorizaciji kulturne vrijednosti nepokretnih kulturnih dobara i spomen-obilježja koja imaju status kulturno dobro

Obrazloženje: Ministarstvo kulture u saradnji sa Upravom za zaštitu kulturnih dobara implementira Projekat "Revalorizacija kulturnih dobara Crne Gore sa Akcionim planom implementacije", čiji je sastavni dio stručno postavljeni koncept Elaborata o revalorizaciji nepokretnih kulturnih dobara. Implementacijom Projekta Revalorizacije ušlo se u proceduru izrade elaborata za preko hiljadu nepokretnih kulturnih dobara. U dosadašnjem periodu Upravi za zaštitu kulturnih dobara dostavljeno je oko 80% planiranih elaborata, izvršena je vizuelna prospekcija - terenski obilazak lokaliteta sa kulturnim dobrima za preko 90% kulturnih dobara. Za realizaciju Projekta angažovano je 29 stručnih timova.

2. Revalorizacija, evidentiranje i valorizacija pokretnih kulturnih dobara

Obrazloženje: U okviru projekta "Revalorizacija kulturnih dobara Crne Gore sa Akcionim planom implementacije", čiji je sastavni dio stručno postavljeni koncept Elaborata o revalorizaciji pokretnih kulturnih dobara, dostavljeno je oko 80% od ukupnog broja planiranih elaborata o revalorizaciji pokretnih kulturnih dobara, i formirano šesnaest stručnih timova. Takođe, izvršen je uvid u pokretna kulturna dobra i pripadajuću dokumentaciju.

2. Izrada konzervatorsko ug projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na ikonama sa ikonostasa iz crkve Sv. Jovana Bogoslova, Svrčak, Morinj

Obrazloženje: Ikone iz crkve Sv. Jovana Bogoslova, Svrčak, Morinj se više od trideset godina nalaze u prostorijama Palate Drago. Konzervatorski radovi neophodni kako bi ikone bile vraćene u Crkvu su u toku, i biće realizovani do kraja godine.

3. Izrada konzervatorskog projekta za sprovođenje konzervatorskih mjera na muzejskim predmetima

Obrazloženje: Konzervacija i restauracija modela parobroda „Kralj Aleksandar“, za koji su opredijeljena sredstva u 2013. godini su u toku, i biće realizovani u I kvartalu 2014. godine.

4. Izrada konzervatorskog projekta i primjena konzervatorskih mjera na Rimskom mostu na Moštanici

Obrazloženje: Realizacija aktivnosti je u toku. Nastavak realizacije projekta planiran je Programom zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2014. godinu.

6. Zaštita i revitalizacija dokumentarnih emisija o kulturnoj baštini

Obrazloženje: Budući da u Crnoj Gori ne postoji tehnička oprema za presnimavanje quadroplexa, dogovori oko realizacije ovog projekta i prikupljanje ponuda od televizija u regionu počeli su u septembru 2013. godine, što je uslovilo da RTCG završi realizaciju projekta u prvom kvartalu 2014. godine.

7. Sufinansiranje izrade menadžment planova

Obrazloženje: Menadžment plan tri nekropole stećaka nominovane za upis na Listu svjetske baštine UNESCO je u proceduri utvrđivanja. Donošenje menadžment plana je predviđeno za I kvartal 2014. godine.

8. Izrada konzervatorskog projekta crkve Sv. Đorđa u Blizni, Piperi

Obrazloženje: Za potrebe implementacije projekta izvršena je sistematizacija dokumentacije. Nastavak realizacije planiran je početkom naredne godine.

9. Diplomacija u izbjeglištvu - Iz diplomatskog arhiva kralja Nikole i crnogorskih vlada u egzilu 1916-1921

Obrazloženje: U toku su poslovi na završetku prvog toma, koji će biti publikovan do kraja ove godine. Drugi tom, na kome su stručni poslovi najvećim dijelom završeni, biće štampan početkom naredne godine.

10. Digitalizacija zavičajne zbirke Narodne Biblioteke u Bijelom Polju

Obrazloženje: Za potrebe procesa digitalizacije pribavljena je potrebna oprema, a u toku je prikupljanje ponuda za izradu sajta Digitalne biblioteke, kako bi ono što je digitalizovano bilo dostupno online.

11. Prevodilačko izdavački projekat za knjigu Elementi arheološke konzervacije

Obrazloženje: Prevod je djelimično realizovan, završetak projekta se očekuje početkom naredne godine.

12. Izložba "Ženska ogavlja"

Obrazloženje: Izložba je u potpunosti pripremljena, a otvaranje je planirano za I kvartal 2014. godine.

13. Aktivnosti na inteziviranju pripreme stalne postavke Istorijskog muzeja

Obrazloženje: Projekat je djelimično realizovan, urađen je tematsko-ekspozicioni plan. U toku je muzeološka obrada muzejskog materijala i dokumentacije za period od 1912. do 1941 godine. Otvaranje stalne postavke predviđeno je za sledeću godinu.

14. Opremanje prostora za najmlađe korisnike biblioteke "Njegoš"

Obrazloženje: Projekat je realizovan u pogledu nabavke potrebnog mobilijara, predstoje aktivnosti u opremanju adekvatnog prostora za potrebe korisnika.

15. Opremanje konzervatorsko-restauratorske radionice Narodne biblioteke "Radoslav Ljumović"

Obrazloženje: Implementiranje projekta je u toku, nabavljen je dio materijala za konzervatorsku radionicu. Projekat će se u potpunosti realizovati do kraja godine.

16. Nabavka opreme i softvera za skeniranje i pohranjivanje arhivske građe

Obrazloženje: Državni arhiv Crne Gore je nabavio dio potrebnu tehničku opremu. Projekat će se u potpunosti realizovati do kraja tekuće godine.

17. Publikovanje fototipskih izdanja knjige "Stari Bar", autora Đurđa Boškovića

Obrazloženje: Realizacija projekta je u toku. Očekuje se njegov završetak do kraja godine

V NEIMPLEMENTIRANI PROJEKTI

1. Zaštita arhitekture XX vijeka

Obrazloženje: Projekat će biti realizovan po završetku implementacije Projekta "Revalorizacija kulturnih dobara Crne Gore".

2. Otkup muzejskog materijala

Obrazloženje: Kako Zavičajni muzej Centra za kulturu Nikšić nije u skladu sa Zakonom o muzejskoj djelatnosti, usvojio Program sakupljanja muzejskog materijala, projekat nije implementiran.

3. Tehnološka nadogradnja Informacionog i sigurnosnog sistema Narodnog muzeja Crne Gore

Obrazloženje: Projekat nije implementiran iz razloga što se nijesu stekli zakonom predviđeni uslovi za rad muzejskog informacionog centra Narodnog muzeja. Isti će se realizovati naredne godine.

4. Tehničko osavremenjavanje arheološkog odjeljenja u JU "Muzeji, galerija i biblioteka" Budva

Obrazloženje: Žiro račun JU "Muzeji, galerija i biblioteka" Budva nije bio operativan, pa je na zahtjev ustanove Ministarstvo kulture odložilo uplatu sredstava za I kvartal 2014. godine.

5. Kreiranje softvera za obradu muzejskih predmeta i umrežavanje sa centralnim sistemom Narodnog muzeja Crne Gore

Obrazloženje: Žiro račun JU "Muzeji, galerija i biblioteka" Budva nije bio operativan, pa je na zahtjev ustanove Ministarstvo kulture odložilo uplatu sredstava za I kvartal 2014. godine.

6. Tehničko - tehnološko osavremenjavanje i edukacija, doedukacija stručnog kadra

Obrazloženje: Opredijeljena sredstva su povučena sa računa Centra za kulturu Nikšić, dana 22.07.2013. godine, po Zaključku o prinudnoj naplati Poreske uprave, zbog duga po osnovu poreza i doprinosa na neto zarade.

7. Elektronska obrada muzejskog Materijala

Obrazloženje: Projekat JU Centar za kulturu Tivat, nije implementiran zbog nefunkcionisanja Muzejskog informacionog centra Narodnog muzeja Crne Gore, koji shodno Zakonu o muzejskoj djelatnosti ovaj posao trebao da obavi u saradnji sa Centrom za kulturu.

8. Nabavka i instalacija aplikativnog softvera NMCG DATA

Obrazloženje: Projekat Zavičajnog muzeja i galerije "Josip Bebo Benković" Herceg Novi nije implementiran zbog nefunkcionisanja Muzejskog informacionog centra Narodnog muzeja Crne Gore, koji shodno Zakonu o muzejskoj djelatnosti ovaj posao trebao da obavi u saradnji sa Centrom za kulturu.

9. Izrada konzervatorskog projekta Pašine kuće

Obrazloženje: Zbog blokade žiro računa Centra za kulturu Ulcinj, projekat nije realizovan.

VI OCJENA NIVOA IMPLEMETACIJE PROGRAMA

Donošenje prvogodišnjeg Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara za 2012 godinu, može se smatrati prekretnicom u načinu finansiranja zaštite i očuvanja kulturnih dobara. Na osnovu dostavljenih detaljnih i konačnih finasijskih izvještaja o realizaciji i namjeni sredstava opredijeljenih za implementaciju projekata, te izvještaja koje su institucije kojima su projekti povjereni, dostavljale u toku perioda njihove realizacije, može se zaključiti da je implementacija u slučaju 80% nominovanih projekata uspješno realizovana. Realizacija 17 projekata je u toku, čije je finalizovanje planirano ta kraj tekuće ili početak naredne godine. Realizacija nije ostvarena u slučaju 9 projekata, što ukazuje na visok nivo uspješnosti implementacije prvogodišnjeg Programa zaštite i očuvanja kulturnih dobara.

Naziv projekta	Realizator aktivnosti	Subjekt saradnje	Realizovan	U fazi realizacije	Nije realizovan
1. „Putevi kontinuiteta“ - 2013	Narodni muzej Crne Gore	Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore i Uprava za zaštitu kulturnih dobara	X		
2. Arheološka istraživanja u Risnu	Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	Univerzitet u Varšavi	X		
3. Rekognosciranje crnogorskog podmorja	Centar za konzervaciju i arheologiju Crne Gore	RPM Nautical Foundation i Regionalni centar za obuku ronilaca, podvodno razminiranje, pružanje pomoći, spašavanje i kontrola na moru	X		
4. Bibliografsko istraživanje	Gradska biblioteka i čitaonica Herceg Novi	-	X		
5. Revalorizacija kulturnih dobara - Izrada elaborata o revalorizaciji kulturne vrijednosti nepokretnih kulturnih dobara i spomen-obilježja koja imaju status kulturno dobro	Uprava za zaštitu kulturnih dobara	Lokalne samouprave i institucije iz oblasti kulturne baštine		X	

6.	Zaštita arhitekture XX vijeka	Uprava za zaštitu kulturnih dobara	Arhitektonski fakultet			X
7.	Izrada elaborata o utvrđivanju kulturne vrijednosti nematerijalnih dobara	Uprava za zaštitu kulturnih dobara	Lokalne samouprave i institucije iz oblasti kulturne baštine	X		
8.	Revalorizacija, evidentiranje i valorizacija pokretnih kulturnih dobara	Uprava za zaštitu kulturnih dobara	Lokalne samouprave i institucije iz oblasti kulturne baštine		X	
9.	Zaštita i revitalizacija filmskog fonda o kulturnoj baštini	Radio televizija Crne Gore	-	X		
10.	Zaštita i revitalizacija dokumentarnih emisija o kulturnoj baštini	Radio televizija Crne Gore	-		X	
11.	Izrada studija zaštite	Uprava za zaštitu kulturnih dobara	Centar za konzervaciju i arheologiju, Područno odjeljenje Kotor	X		
12.	Sufinansiranje izrade menadžment planova	Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturnih dobara i institucije iz oblasti kulturne baštine	Lokalne samouprave i institucije iz oblasti kulturne baštine		X	

13.	Izrada konzervatorskog projekta i sprovođenje konzervatorskih mjera na ikonama sa ikonostasa iz crkve Sv. Jovana Bogoslova, Svrčak, Morinj	Centar za konzervaciju i arheologiju, Područno odjeljenje Kotor	-	X	
14.	Konzervacija ikona iz Kulturno - istorijske zbirke JU Muzeji i galerije Podgorice	Muzeji i galerije Podgorice	-	X	
15.	Izrada konzervatorskog projekta za sprovođenje konzervatorskih mjera na muzejskim predmetima	Pomorski muzej Crne Gore	Narodni muzej Crne Gore	X	
16.	Izrada konzervatorskog projekta i primjena konzervatorskih mjera na Rimskom mostu na Moštatici	Centar za konzervaciju i arheologiju	-	X	
17.	Izrada konzervatorskog projekta crkve Sv. Dorda u Blizni, Piperi	Muzeji i galerije Podgorice	-	X	
18.	Sprovođenje konzervatorskih mjera na skulpturama Četiri godišnja doba u porti kuće Đukanovića	Centar za konzervaciju i arheologiju	-	X	
19.	Konzervacija i restauracija tri paleotipa iz Zbirke stara i rijetka knjiga	Nacionalna biblioteka "Đurđe Crnojević"	Centar za konzervaciju i arheologiju	X	
20.	Konzervacija muzejskih predmeta	OJU Muzeji Kotor	-	X	
21.	Realizacija konzervatorskog projekta na utvrđenju Medun	Muzeji i galerije Podgorice	-	X	
22.	Izrada konzervatorskog projekta Pašine kuće	Centar za kulturu Ulcinj	-		X
23.	Osposobljavanje bibliotekara za rad u COBISS-u 3	Narodna biblioteka "Radosav	Nacionalna biblioteka "Đurđe Crnojević"	X	

24.	Doedukacija postojećeg stručnog kadra u Narodnoj biblioteci "Mirko Srzentić" Ulcinj	Ljilumović" Narodna biblioteka "Mirko Srzentić" Ulcinj	-	X		
25.	Edukacija i doedukacija stručnog kadra u oblasti zaštite kulturne baštine	Nacionalna biblioteka "Đurđe Crnojević"	-	X		
26.	Doedukacija postojećeg stručnog kadra	Narodna biblioteka i čitaonica „Ivo Vučković“, Bar	Nacionalna biblioteka "Đurđe Crnojević"	X		
27.	Doedukacija stručnih kadrova na postdiplomskim magistarskim akademskim studijama iz kulturne antropologije	Narodni muzej Crne Gore	-	X		
28.	Doedukacija kadrova u Državnom arhivu i kod stvaralaca i imalaca arhivske građe	Državni arhiv Crne Gore	-	X		
29.	Doedukacija stručnog kadra	Narodna biblioteka "Stevan Samardžić" Pjevlja	Nacionalna biblioteka "Đurđe Crnojević"	X		
30.	Obilježavanje 145 godina postojanja biblioteke "Njegoš"	Gradska biblioteka i čitaonica "Njegoš" Cetinje	-	X		
31.	"Časopis "Glas" - za kulturu i umjetnost u DIASY formatu	Biblioteka za slijepe	-	X		
32.	Diplomatija u izbjeglištvu - Iz diplomatskog arhiva kralja Nikole i crnogorskih vlada u	Istorijski institut	-		X	

	egzilu 1916-1921				
33.	Digitalizacija zavičajne zbirke Narodne Biblioteke u Bijelom Polju	Centar za djelatnosti kulture "V.B.Strunjo" Bijelo Polje	-		X
34.	Publikovanje fototipskih izdanja knjige "Stari Bar", autora Đurđa Boškovića	Narodna biblioteka i čitaonica "Ivo Vučković" Bar	-		X
35.	Prevodilačko izdavački projekat za knjigu Elementi arheološke konzervacije	Narodni muzej Crne Gore	-		X
36.	Digitalizacija 5000 strana, knjiga značajnih za istoriju kulture Crne Gore	Nacionalna Biblioteka "Đurđe Crnojević"	-	X	
37.	Izložba "Dobrotska čipka"	OJU Muzeji Kotor	-	X	
38.	Izložba "Ženska oglavlja"	OJU Muzeji Kotor	-		X
39.	Izložba "Bitve, mandrači i tiraduri u Boki kotorskoj"	Pomorski muzej Crne Gore	-	X	
40.	Monografija Sveta Vučenovća „Graditeljstvo Kotora“	Sekretarijat za zaštitu prirodne i kulturne baštine	-	X	
41.	Aktivnosti na inteziviranju pripreme stalne postavke Istorijskog muzeja	Narodni muzej Crne Gore	-		X

42.	Vodič kroz Zavičajni muzej Bijelo Polje	Centar za djelatnosti kulture "V.B.Strunjo" Bijelo Polje	-	X		
43.	Otkup muzejskih predmeta na teritoriji Opštine Rožaje	Muzej "Ganića kula" Rožaje	-	X		
44.	Otkup Muzejskih predmeta	Polimski muzej Berane	-	X		
45.	Otkup za popunjavanje zbirke Prirodnjačkog muzeja Crne Gore	Prirodnjački muzej Crne Gore	-	X		
46.	Izrada novih filmskih kopija za fond Crnogorske kinoteke	Crnogorska kinoteka	-	X		
47.	Otkup muzejskih predmeta	Narodni muzej Crne Gore	-	X		
48.	Otkup muzejskog materijala	Centar za kulturu Nikšić	-			X
49.	Opremanje prostora za najmlađe korisnike biblioteke "Njegoš"	Gradska biblioteka i čitaonica "Njegoš" Cetinje	-		X	
50.	Opremanje konzervatorsko-restauratorske radionice Narodne biblioteke "Radoslav Ljumović"	Narodna biblioteka "Radoslav Ljumović"	-		X	
51.	Tehnološka nadogradnja Informacionog i sigurnosnog sistema Narodnog muzeja Crne Gore	Narodni muzej Crne Gore	-			X
52.	Nabavka foto opreme za potrebe dokumentovanja i prezentacije kulturne baštine	Zavičajni muzej Bar	-	X		

53.	Obezbjedjenje zgrade muzeja sa video nadzorom i alarmnim on-line sistemom	Muzej "Ganića kula" Rožaje	-	X		
54.	Elektronska obrada muzejskog Materijala	Centar za kulturu Tivat	-			X
55.	Tehničko osavremenjavanje arheološkog odjeljenja u JU "Muzeji, galerija i biblioteka" Budva	JU "Muzeji, galerije i biblioteka" Budva	-			X
56.	Kreiranje softvera za obradu muzejskih predmeta i umrežavanje sa centralnim sistemom Narodnog muzeja Crne Gore	JU "Muzeji, galerije i biblioteka" Budva	-			X
57.	Nabavka opreme i softvera za skeniranje i pohranjivanje arhivske građe	Državni arhiv Crne Gore	-		X	
58.	Tehničko - tehnološko osavremenjavanje i edukacija, doedukacija stručnog kadra	Centar za kulturu Nikšić	-			X
59.	Nabavka i instalacija aplikativnog softvera NMC DATA	Zavičajni muzej i umjetnička galerija Herceg Novi	-			X